

بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور (۲۷): وزارت آموزش و پرورش

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل:

۲۱۲۸۹

دوره دوازدهم - سال دوم

ثبت: ۳۸۱

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور (۲۷): وزارت آموزش و پرورش

نوع گزارش: طرح / لایحه ■، نظارتی □، راهبردی □، پیش‌نویس قانونی □

نام دفتر: مطالعات فرهنگی و آموزش (گروه آموزش و پرورش)

تهیه و تدوین: محمدصادق عبداللهی

ناظر علمی: موسی بیات

اظهار نظر کنندگان خارج از مرکز: محمد بداغی (مدیرکل دفتر برنامه و بودجه وزارت آموزش و پرورش)، علیرضا راشکی (معاون برنامه‌ریزی و توسعه مشارکت‌های مردمی سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور)، ابوالفضل رضانی (مدیرکل بودجه سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور)، علی رجایی (رئیس گروه بودجه اداره کل دفتر بودجه وزارت آموزش و پرورش) رضا محمدی شریف (معاون امور تملک دارایی سرمایه‌ای امور برنامه و بودجه آموزش و پرورش و فنی و حرفه‌ای سازمان برنامه و بودجه)، حسین غلامرضانژاد (معاون امور تملک دارایی‌های سرمایه‌ای امور برنامه و بودجه استان‌ها سازمان برنامه و بودجه)، مهدی نامداری پژمان (عضو هیئت‌علمی و مدیرکل دفتر ریاست، روابط عمومی و هماهنگی امور استان‌ها دانشگاه فرهنگیان)، کاظم دلقندی (عضو هیئت‌علمی و معاون طرح، برنامه و توسعه منابع دانشگاه فرهنگیان)، سیدعلی شالچی‌زاده (معاون مدیرکل برنامه و بودجه دانشگاه فرهنگیان)

اظهار نظر کنندگان داخل مرکز: فرید کاظمی (دفتر مطالعات بخش عمومی)، محمد برزگر خسروی و مهدی بهرامی حسن‌آبادی (دفتر مطالعات حقوقی)

صفحه‌آرا: سیده فاطمه ابوطالبی

ویراستار ادبی: اکرم وحدانی‌فر

واژه‌های کلیدی:

۱. بودجه آموزش و پرورش

۲. لایحه بودجه ۱۴۰۵

۳. اقتصاد آموزش و پرورش

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۴/۱۰/۵

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۱/۶

به نام خدا

فهرست مطالب

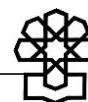
۱	چکیده
۲	خلاصه مدیریتی
۴	۱. مقدمه
۴	۲. نمای اعتبارات فصل آموزش عمومی از کل امور آموزش
۵	۳. نمای اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۵
۵	۳-۱. اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در جدول ۷-ب
۶	۳-۱-۱. تفکیک اعتبارات ردیف‌های تجمیع شده براساس جدول ۷-ج لایحه بودجه
۶	۳-۲. اعتبارات حاصل از درآمدهای وزارت آموزش و پرورش (به‌صورت درآمد- هزینه) در جدول ۵
۷	۳-۳. اعتبارات متفرقه اعمال نشده وزارت آموزش و پرورش در جدول ۹
۸	۳-۴. اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در جدول ۱۲ (اعتبارات موضوع بند «ب» ماده (۷۶) برنامه هفتم پیشرفت)
۹	۳-۵. اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در جداول ۴-۱ و ۱۳ پیوست ۱ بودجه
۹	۳-۶. اعتبارات طرح‌های ملی انتقالی به استان در آموزش و پرورش (جدول ۱۱ پیوست ۱ لایحه بودجه ۱۴۰۵)
۱۱	۳-۷. جمع اعتبارات و سهم آموزش و پرورش از بودجه عمومی دولت
۱۱	۴. مقایسه اعتبارات آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۴
۱۱	۴-۱. مقایسه سرجمع اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۵ با قانون بودجه ۱۴۰۴
۱۲	۴-۲. مقایسه اعتبارات دستگاه‌های وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۵ با قانون بودجه ۱۴۰۴
۱۴	۴-۳. مقایسه درآمدهای اختصاصی وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۵ با قانون بودجه ۱۴۰۴
۱۴	۴-۴. مقایسه اعتبارات متفرقه (جدول ۹) وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۵ با قانون بودجه ۱۴۰۴
۱۶	۵. تحلیل اعتبارات آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۵ و چالش‌های آن
۱۶	۵-۱. رشد اعتبارات وزارت آموزش و پرورش بیش از رشد کل منابع عمومی دولت
۱۶	۵-۲. برآورد هفت هزار میلیارد تومان اعتبار برای افزایش رتبه‌های جدید در اجرای قانون رتبه‌بندی معلمان
۱۷	۵-۳. پیش‌بینی اعتبار برای توزیع تغذیه رایگان در مدارس باوجود کاهش اعتبارات بهداشت، سلامت و تربیت‌بدنی
۱۸	۵-۴. کم‌برآوردی سهم آموزش و پرورش از برخی منابع حاصل از قوانین جاری به‌خصوص قانون برنامه هفتم پیشرفت
۱۹	۵-۵. تبدیل دانشگاه فرهنگیان به دانشگاهی نیمه‌خصوصی با افزایش احتمالی کسور دانشجومعلمان
۲۱	۵-۶. تمرکز بر پروژه‌های نوسازی، تکمیل و بازسازی فضاهای آموزشی و پرورشی بدون نظر گرفتن ردیف‌های مربوط به احداث
۲۲	۵-۷. چالش‌های حقوق، دستمزد و رفاهیات فرهنگیان
۲۲	۵-۸. عدم پیش‌بینی کامل معوقات پرداخت نشده فرهنگیان
۲۳	۵-۹. کم‌برآوردی سهم پرداختی دولت به صندوق ذخیره فرهنگیان
۲۶	۵-۱۲. عدم امکان اجرای تکالیف برنامه هفتم پیشرفت به‌ویژه در حوزه نیروی انسانی و توسعه و تجهیز مدارس
۲۷	۶. جمع‌بندی و پیشنهاد سیاستی
۳۰	منابع و مأخذ

فهرست جداول

- جدول ۱. اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب امور، فصل ۴
- جدول ۲. اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در جدول ۷-ب لایحه بودجه ۱۴۰۵ ۶
- جدول ۳. تفکیک ردیف‌های تجمیع شده آموزش و پرورش براساس جدول ۷-ج لایحه بودجه ۱۴۰۵ ۶
- جدول ۴. درآمدهای اختصاصی استانی وزارت آموزش و پرورش در جدول ۵ لایحه بودجه ۱۴۰۵ ۷
- جدول ۵. اعتبارات آموزش و پرورش در جدول ۹ لایحه بودجه ۱۴۰۵ ۸
- جدول ۶. سهم آموزش و پرورش از برنامه‌های جدول ۱۲ لایحه بودجه ۱۴۰۵ ۸
- جدول ۷. اعتبارات تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۵ ۹
- جدول ۸. اعتبارات طرح‌های ملی انتقالی به استان در آموزش و پرورش ۱۰
- جدول ۹. اعتبارات احداث، تکمیل و تعمیر سرویس‌های بهداشتی و آبخوری مدارس ۱۰
- جدول ۱۰. تجمیع اعتبارات آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۵ کل کشور ۱۱
- جدول ۱۱. میزان تغییرات اعتبارات آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۵ کل کشور ۱۲
- جدول ۱۲. مقایسه اعتبارات دستگاه‌ها و برنامه‌های وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۵ با قانون بودجه ۱۴۰۵ ۱۳
- جدول ۱۳. درآمدهای اختصاصی در وزارت آموزش و پرورش ۱۴
- جدول ۱۴. مقایسه اعتبارات متفرقه وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۵ با قانون بودجه ۱۴۰۴ ۱۵
- جدول ۱۵. اعتبارات مورد نیاز رتبه‌بندی معلمان و پیش‌بینی انجام شده در لایحه بودجه ۱۴۰۵ ۱۷
- جدول ۱۶. اعتبارات حاصل از برخی قوانین جاری کشور از جمله قانون برنامه هفتم پیشرفت ۱۸
- جدول ۱۷. پیش‌بینی اعتبارات هزینه‌ای دانشگاه فرهنگیان برای لایحه بودجه ۱۴۰۵ ۲۰
- جدول ۱۸. شرح نیاز ردیف ۱۲۷۵۰۳ برای بهبود وضعیت معیشتی فرهنگیان ۲۲
- جدول ۱۹. معوقات پرداخت نشده سال ۱۴۰۳ و دیون انباشته شده و پرداخت نشده تا پایان سال مالی ۱۴۰۳ ۲۳
- جدول ۲۰. مطالبات مؤسسه صندوق ذخیره فرهنگیان از دولت تا پایان سال ۱۴۰۴ و پیش‌بینی ۱۴۰۵ ۲۴
- جدول ۲۱. اعتبارات مربوط به فعالیت‌های پرورشی و تربیت‌بدنی مدارس ۲۵
- جدول ۲۲. کاهش اعتبارات ردیف‌های ادغام شده در ستاد وزارت آموزش و پرورش ۲۶
- جدول ۲۳. منابع مورد نیاز برای برخی از اهداف کمی نوسازی و تجهیز مدارس کشور در برنامه هفتم پیشرفت ۲۶

فهرست شکل

- شکل ۱. نمودار سهم درآمدهای اختصاصی در بودجه دانشگاه فرهنگیان از سال‌های ۱۴۰۵-۱۳۹۲ ۲۱

بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور (۲۷): وزارت آموزش و پرورش

Doi: [10.22034/mrc.report.21289](https://doi.org/10.22034/mrc.report.21289)

چکیده

سرجمع اعتبارات آموزش و پرورش در سال ۱۴۰۵ با رشد ۲۵/۶۱ درصدی نسبت به سال گذشته به ۵۸۷ هزار میلیارد تومان رسیده است که به معنای سهم ۹/۸۶ درصدی آموزش و پرورش از مصارف بودجه عمومی دولت است. این اعتبارات ۹۲ درصد هزینه‌ای و فقط ۸ درصد تملک است. از اصلی‌ترین چالش‌های بودجه آموزش و پرورش در لایحه می‌توان به این موارد اشاره کرد: کم‌برآوردی سهم آموزش و پرورش از برخی منابع حاصل از قانون برنامه هفتم پیشرفت (همچون عوارض گاز و مالیات بر ارزش افزوده)، کاهش ۲۰ درصدی اعتبارات بهداشت و تربیت بدنی مدارس، رشد فقط ۲ درصد اعتبارات فعالیت‌های پرورشی، تبدیل دانشگاه فرهنگیان به دانشگاهی نیمه‌خصوصی با افزایش ۱۳۰ درصدی درآمدهای اختصاصی، تخصیص عمده اعتبارات عمرانی آموزش و پرورش به نوسازی و بهسازی و کم‌توجهی به احداث و تأدیه بدهی‌های خیرین مدرسه‌ساز، کم‌برآوردی و بی‌توجهی به چالش‌های میدانی توزیع شیر در مدارس، تداوم فاصله دریافتی کارکنان آموزش و پرورش با سایر کارکنان دولت و عدم پیش‌بینی بدهی‌های فرهنگیان. به‌منظور رفع این چالش‌ها در حد اختیارات اصلاحی، مجلس شورای اسلامی پیشنهادهایی از قبیل افزودن قیود «اولویت مدارس شبانه‌روزی و مناطق محروم» به ردیف اعتبارات تغذیه رایگان دانش‌آموزان، جابه‌جایی ردیف مرتبط با غذای گرم از وزارت رفاه به وزارت آموزش و پرورش (موضوع ماده (۲) قانون مدارس و مراکز غیردولتی)، استقلال مجدد ردیف اجرای سند تحول بنیادین، تعبیه اعتباری از محل فروش اوراق مشارکت برای ساخت مجتمع‌های حیات طیبه، اصلاح پیش‌بینی عواید حاصل از عوارض گاز برای وزارت آموزش و پرورش و واقعی‌سازی اعتبارات آموزش و پرورش از محل ۰/۲ درصد مالیات بر ارزش افزوده ارائه شده است.

خلاصه مدیریتی

بیان / شرح مسئله

سرجمع اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در سال ۱۴۰۵ با ۲۵/۶۱ درصد افزایش نسبت به سال ۱۴۰۴ به ۵۸۷ هزار میلیارد تومان رسیده است که به معنای سهم ۹/۸۶ درصد وزارت آموزش و پرورش از منابع عمومی دولت است. در سال آتی، ۹۲ درصد بودجه آموزش و پرورش هزینه‌ای و فقط ۸ درصد تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای است؛ این درحالی است که در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ حدود ۹۰ درصد بودجه هزینه‌ای و ۱۰ درصد تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای بود.

نقطه‌نظرات / یافته‌های کلیدی

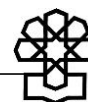
درخصوص جزئیات و نقاط قوت و ضعف اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ نکات مبسوطی در متن گزارش آمده که خلاصه بخش‌های مهم آن به این قرار است:

- **رشد اعتبارات وزارت آموزش و پرورش بیش از رشد کل منابع عمومی دولت:** باوجود آنکه مصارف بودجه عمومی دولت در مجموع نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور ۱۰/۵۸ درصد رشد داشته است، اعتبارات وزارت آموزش و پرورش با رشد ۲۵/۶۱ درصدی مطلوب ارزیابی می‌شود؛ البته که بخشی از این رشد ناشی از پیش‌بینی افزایش ۲۰ درصدی حقوق است و از آنجایی که عمده بودجه آموزش و پرورش صرف هزینه‌های پرسنلی و جاری می‌شود، این رشد در بودجه آموزش و پرورش نیز انعکاس می‌یابد.

- **رشد اعتبارات تملک وزارت آموزش و پرورش باوجود کاهش اعتبارات تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی دولت:** باآنکه اعتبارات تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای دولت در لایحه رشد نداشت و با واقع‌بینی در اعتبارات تملک‌دارایی‌های مالی، کل اعتبارات تملک دولت نیز حدود ۲۰ درصد کاهش یافته، اعتبارات تملک آموزش و پرورش حدود ۳۰ درصد رشد داشته است. البته بخشی از این رشد مربوط به تجمیع اعتبارات استانی مربوط به توازن توسعه در ردیف سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور است.

- **افزایش دایره مشمولان توزیع تغذیه رایگان به دانش‌آموزان ابتدایی مدارس دولتی و ازسوی دیگر کم‌برآوردی منابع با وجود افزایش قیمت شیر در سال آتی:** باآنکه بودجه بهداشت، سلامت و تربیت‌بدنی دانش‌آموزان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ نسبت به **قانون بودجه سال ۱۴۰۴** حدود ۲۰ درصد کاهش یافته، در جدول ۹ لایحه بودجه، ۱۰ هزار میلیارد تومان برای تغذیه رایگان دانش‌آموزان ابتدایی مدارس دولتی دیده شده است که البته باتوجه به چالش‌های توزیع شیر در مدارس و افزایش قیمت آن در سال آتی، کفایت لازم برای توزیع شیر در مقطع ابتدایی تمام مدارس دولتی را نخواهد داد و نیاز خواهد شد که باز هم دایره مشمولان طرح کاهش یابد.

- **کم‌برآوردی سهم آموزش و پرورش از برخی منابع حاصل از قانون برنامه هفتم پیشرفت (عوارض گاز و مالیات بر ارزش افزوده):** **قانون برنامه هفتم پیشرفت** به منظور افزایش منابع مالی وزارت آموزش و پرورش درآمدهایی خاص همچون سهم ۴۰ درصدی از بخشی از عوارض گاز پرداختی مشترکان یا ۰/۲ درصدی از محل مالیات بر ارزش افزوده برای نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور در نظر گرفته است که با نگاهی به عملکرد این قوانین در

سال‌های گذشته به نظر می‌رسد در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ سهم آموزش و پرورش به‌درستی پیش‌بینی نشده است. برای مثال، سهم از عوارض گاز ۱/۶ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده در حالی که منابع حاصل از این بخش در سال ۱۴۰۴ بیش از ۸ هزار میلیارد تومان است. همچنین سهم آموزش و پرورش و دانشگاه ملی مهارت از ۰/۲ درصد از محل مالیات بر ارزش افزوده بالغ بر ۲۲ هزار میلیارد تومان می‌شود که فقط حدود ۱۱ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است.

- **تبدیل دانشگاه فرهنگیان به دانشگاهی نیمه‌خصوصی با افزایش احتمالی کسور دانشجو معلمان:** رشد ۱۰۸ درصدی بودجه هزینه‌های دانشگاه فرهنگیان در واقع از رشد حدود ۱۳۰ درصدی درآمدهای اختصاصی این دانشگاه نشئت می‌گیرد. این مسئله گویای آن است که در سال آتی بیش از ۶۴ درصد بودجه دانشگاه فرهنگیان از محل درآمدهای اختصاصی، که عمده آن کسر از حقوق دانشجو معلمان است، تأمین خواهد شد و سهم دولت در تأمین مالی دانشگاه کاهش خواهد یافت.

- **کم‌برآوردی سهم پرداختی دولت به صندوق ذخیره فرهنگیان:** مطابق برنامه هفتم پیشرفت، دولت نه فقط باید معادل سهم واریزی فرهنگیان به صندوق ذخیره فرهنگیان را به حساب صندوق واریز نماید، بلکه باید ردیف ویژه‌ای را برای تأدیه بدهی‌های دولت به صندوق در لایحه بودجه لحاظ می‌کرد. با وجود این، هیچ‌کدام از این دو تکلیف انجام نشده است و با آنکه سهم واریزی اعضا به صندوق در ماه حدود ۲۶۳ میلیارد تومان و بدهی دولت به صندوق با پیش‌بینی سال ۱۴۰۵ حدود ۱۴ هزار میلیارد تومان می‌باشد، در ردیف مربوط به صندوق فقط ۱۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده است. هرچند به عملکرد صندوق در سال‌های گذشته انتقاداتی وارد می‌شود، این مطالبه سهم قانونی فرهنگیان عضو است و باید پرداخت شود.

- **کم‌توجهی به فعالیت‌های کیفیت‌بخشی، اجرای سند تحول بنیادین، بهداشت، تربیتی‌بدنی و پرورشی:** افت ۱۹ درصدی هزینه‌های مربوط به بهداشت، سلامت و تربیت‌بدنی و رشد ناچیز اعتبارات فعالیت‌های پرورشی (۲ درصد معادل ۲۵ میلیارد تومان) هیچ‌گونه تناسبی با افزایش هزینه‌ها در سال آتی ندارد و حکایتگر کم‌توجهی به فعالیت‌های پرورشی و کیفیت‌بخشی است.

- **نبود امکان اجرای تکالیف قانون برنامه هفتم پیشرفت به‌ویژه در حوزه نیروی انسانی و توسعه و تجهیز مدارس:** اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه به‌نوعی تنظیم شده است که امور روزمره همچون سال‌های گذشته دنبال شود؛ اما نباید توقع داشت که این اعتبارات کفاف اجرای احکام توسعه‌ای برنامه هفتم پیشرفت، همچون افزایش سرانه دانش‌آموزی به ۶/۱ متر مربع و رشد و تجهیز هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای یا اعمال فوق‌العاده ویژه فرهنگیان را بدهد.

پیشنهاد راهکار تقنینی، نظارتی یا سیاستی

بر اساس نکات ذکر شده، پیشنهادهایی با توجه به محدودیت‌های مجلس شورای اسلامی در اصلاح لایحه بودجه ارائه شده است که برخی از مهم‌ترین آنها بدین شرح است:

- تغییر عنوان ردیف «طرح تغذیه رایگان دانش‌آموزان در مدارس ابتدایی دولتی» به «طرح تغذیه رایگان دانش‌آموزان با اولویت مدارس شبانه‌روزی و مناطق محروم»؛

- تفکیک ردیف اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش از ردیف‌های تجمیعی در ستاد وزارت آموزش و پرورش؛
 - تعبیه اعتباری (حداقل ۱۰ هزار میلیارد تومان) از محل فروش اوراق مشارکت برای ساخت مجتمع‌های بزرگ مقیاس (حیات طیبه)؛
 - اصلاح پیش‌بینی اعتبارات موضوع بند «ج» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت (ایمن و استانداردسازی سامانه گرمایشی و سرمایشی مدارس از محل دریافت عوارض گاز مصرفی از مشترکان) در ردیف ۱۵۲-۷۳۰۰۰۰۰ جدول (۷-۱)؛
 - برآورد حقیقی و اصلاح اعتبارات وزارت آموزش و پرورش از محل ۰/۲ درصد مالیات بر ارزش افزوده (موضوع بند «ت» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت).

۱. مقدمه

لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ وزارت آموزش و پرورش با تغییراتی که در کلیات بودجه‌ریزی ایجاد شده، دارای تغییراتی است که لزوم توجه به آنها در تعیین حدود اعتبارات وزارت در سال آینده تأثیرگذار خواهد بود. از این رو در گزارش پیش‌رو تلاش خواهد شد در بخش نخست به نمایی کلی از بودجه آموزش و پرورش در بخش‌های مختلف لایحه اشاره شود و سپس در بخش دوم درباره چالش‌های بودجه‌ای وزارتخانه بحث خواهد شد.

۲. نمای اعتبارات فصل آموزش عمومی از کل امور آموزش

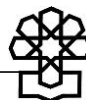
براساس آنچه در جدول ۱ آمده است، کل اعتبارات فصل آموزش لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، شامل بودجه آموزش عمومی، آموزش عالی، آموزش‌های غیررسمی، آموزش‌های دستگاهی و...، بیش از ۸۲۹ هزار میلیارد تومان است که از این مبلغ ۴۴۷ هزار میلیارد تومان^۱ اعتبارات حوزه آموزش و پرورش عمومی (شامل آموزش پیش‌دبستانی، ابتدایی و متوسطه) و گویای سهم ۵۳/۹۷ درصدی است.

جدول ۱. اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای بر حسب امور، فصل (یکصد ریال)

عنوان	هزینه‌ای	تملك‌دارایی‌های سرمایه‌ای	کل
کل فصل آموزش	۷,۶۸۳,۱۲۰,۹۳۳	۶۰۹,۷۴۸,۶۰۴	۸,۲۹۲,۸۶۹,۵۳۷
کل آموزش ابتدایی و پیش‌دبستانی	۲,۲۷۵,۴۵۰,۲۷۳	۱۰۲,۶۶۱,۱۶۹	۲,۳۷۸,۱۱۱,۴۴۲
آموزش پیش‌دبستانی	۶,۲۴۴,۶۲۵	۰	۶,۲۴۴,۶۲۵
آموزش ابتدایی	۲,۲۶۹,۲۰۵,۶۴۸	۱۰۲,۶۶۱,۱۶۹	۲,۳۷۱,۸۶۶,۸۱۷
کل آموزش متوسطه	۱,۹۳۲,۸۹۴,۷۰۴	۱۶۴,۵۱۲,۲۵۶	۲,۰۹۷,۴۰۶,۹۶۰
آموزش دوره اول متوسطه	۱,۰۰۱,۴۶۰,۵۹۷	۷۳,۷۴۱,۵۱۱	۱,۰۷۵,۲۰۲,۱۰۸
آموزش دوره دوم متوسطه	۹۳۱,۴۳۴,۱۰۷	۹۰,۷۷۰,۷۴۵	۱,۰۲۲,۲۰۴,۸۵۲
کل حوزه آموزش و پرورش عمومی	۴,۲۰۸,۳۴۴,۹۷۷	۲۶۷,۱۷۳,۴۲۵	۴,۴۷۵,۵۱۸,۴۰۲
سهم حوزه آموزش و پرورش عمومی	۵۴/۷۷	۴۳/۸۲	۵۳/۹۷

مأخذ: یافته‌های پژوهشگر از لایحه بودجه سال ۱۴۰۵.

۱. اختلاف این عدد با اعتبارات دستگاه آموزش و پرورش در این است که وزارت آموزش و پرورش علاوه بر فصل آموزش از سایر فصول نیز اعتبار دریافت خواهد کرد.

از مجموع اعتبارات فصل آموزش و پرورش ۴۲۰ هزار میلیارد تومان هزینه‌ای و ۲۶ هزار میلیارد تومان تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای است؛ به این معنا که فقط ۵/۹۷ درصد اعتبارات فصل آموزش به تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها و پروژه‌های عمرانی حوزه آموزش عمومی تعلق دارد و سایر بودجه صرف هزینه‌های جاری می‌شود.

۳. نمای اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵

در این بخش به بررسی اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در بخش‌ها و جداول مختلف لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ اشاره خواهد شد. این بررسی بدان جهت حائز اهمیت است که در لایحه بودجه سال آتی تغییراتی از جمله در توزیع اعتبارات حاصل از قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته (مصوب ۱۳۹۳، ۰۷، ۳۰) ایجاد شده است که بی‌توجهی به این تغییرات موجب خطای در محاسبات خواهد شد؛ به همین دلیل نیز مقایسه اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با [قانون بودجه سال ۱۴۰۴](#) به بعد از بررسی اعتبارات در جداول مختلف موکول خواهد شد.

۳-۱. اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در جدول ۷-ب

جدول ۲ نشان‌دهنده اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و دستگاه‌های زیرمجموعه آن از محل عمومی و متفرقه جدول ۷ و درآمدهای اختصاصی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ است.^۱ براساس اطلاعات گزارش شده، کل اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در جدول ۷-ب حدود ۴۸۹ هزار میلیارد تومان است که از این میزان ۹۳/۲۶ درصد (۴۵۶ هزار میلیارد تومان) اعتبارات هزینه‌ای و ۶/۷۴ درصد (۳۲/۹ هزار میلیارد تومان) تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای است.

۱. چنان‌که توضیح داده شد، اعتبارات جدول ۷ بنا به تغییراتی که در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ نسبت به بودجه سال ۱۴۰۴ اتفاق افتاده است، به‌تنهایی قابل مقایسه با بودجه سال قبل نیست؛ بنابراین در این بخش به مقایسه اعتبارات با قانون بودجه سال ۱۴۰۴ پرداخته نشده است و این مهم به بعد از محاسبه سایر اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در جداول دیگر لایحه بودجه ۱۴۰۵ موکول می‌شود.

جدول ۲. اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در جدول ۷-ب لایحه بودجه ۱۴۰۵ یکمصد ریال

عنوان	هزینه‌ای	تملك دارایی	کل
ستاد وزارت آموزش و پرورش	۸۹,۳۰۹,۰۰۰	۳۹,۱۷۹,۰۰۰	۱۲۸,۴۸۸,۰۰۰
ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها	۴,۰۲۷,۰۶۰,۰۰۰	-	۴,۰۲۷,۰۶۰,۰۰۰
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۵۶,۸۴۷,۰۰۰	۱,۰۸۰,۰۰۰	۵۷,۹۲۷,۰۰۰
کمک به تأمین سرانه دانش‌آموزی و حمایت و ارتقای پوشش تحصیلی افراد لازم‌التعلیم	۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰	-	۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰
سازمان ملی پرورش استعدادهاى درخشان	۵,۰۸۰,۰۰۰	۳۷۰,۰۰۰	۵,۴۵۰,۰۰۰
فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	-	۱۲,۰۰۰,۰۰۰
کمک به صندوق ذخیره فرهنگیان پس از تصویب اساسنامه	۱۰۰,۰۰۰	-	۱۰۰,۰۰۰
دانشگاه شهید رجایی	۹,۸۶۰,۵۵۰	۸,۰۰۰,۰۰۰	۱۷,۸۶۰,۵۵۰
باشگاه دانش‌پژوهان جوان	۲,۱۵۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۲,۲۵۰,۰۰۰
بهداشت، سلامت و تربیت‌بدنی مدارس	۱۵,۴۵۰,۰۰۰	-	۱۵,۴۵۰,۰۰۰
سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۲,۷۰۰,۰۰۰	۲۴۴,۵۷۶,۴۳۵	۲۴۷,۲۷۶,۴۳۵
دانشگاه فرهنگیان	۱۵۰,۸۶۸,۶۸۲	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۸۰,۸۶۸,۶۸۲
سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۱۵,۸۴۶,۲۴۰	۵,۴۰۰,۰۰۰	۲۱,۲۴۶,۲۴۰
شرکت سهامی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱,۱۴۸,۰۰۰	۱۶,۱۴۸,۰۰۰
کل وزارت آموزش و پرورش	۴,۵۶۲,۲۷۱,۴۷۲	۳۲۹,۸۵۳,۴۳۵	۴,۸۹۲,۱۲۴,۹۰۷

مأخذ: همان.

۱-۱-۳. تفکیک اعتبارات ردیف‌های تجمیع شده براساس جدول ۷-ج لایحه بودجه

در مقایسه جدول ۷ لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۴، ردیف برخی از دستگاه‌ها حذف شده و این دستگاه‌ها به قراری که در جدول ۷-ج لایحه بودجه ۱۴۰۵ آمده است، در سایر دستگاه‌ها ادغام شده‌اند. اطلاعات مربوط به این ردیف‌ها در جدول ۳ گزارش شده است:

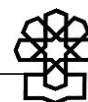
جدول ۳. تفکیک ردیف‌های تجمیع شده آموزش و پرورش براساس جدول ۷-ج لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ یکمصد ریال

ردیف تجمیع شده	هزینه‌ای	تملك دارایی	کل
وزارت آموزش و پرورش	۲,۹۷۶,۰۰۰	۳۲۶,۰۰۰	۳,۳۰۲,۰۰۰
وزارت آموزش و پرورش	۳,۲۲۰,۰۰۰	۷۷۰,۰۰۰	۳,۹۹۰,۰۰۰
وزارت آموزش و پرورش	۴,۲۴۰,۰۰۰	۸۲,۰۰۰	۴,۳۲۳,۰۰۰
وزارت آموزش و پرورش	۱۰,۷۷۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۱۰,۷۹۰,۰۰۰
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی درسی	۹۷,۰۰۰	۰	۹۷,۰۰۰

مأخذ: همان.

۲-۳. اعتبارات حاصل از درآمدهای وزارت آموزش و پرورش (به‌صورت درآمد- هزینه) در جدول ۵

جدول ۵ لایحه بودجه دربردارنده درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی مالی است. درآمدهای ذکر

شده در این جدول، آنگاه که در زمره درآمدهای عمومی یا اختصاصی ملی است، در جدول ۷-ب لایحه خود را نشان داده، اما درآمدهای اختصاصی استانی که به صورت درآمد-هزینه است، در جدول ۷-ب لحاظ نمی‌شود که لازم است برای برآورد دقیق کل اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه، این اعتبارات را نیز در سرجمع اعتبارات آموزش و پرورش لحاظ کرد. جزئیات این درآمدها در جدول ۴ گزارش شده است. براساس آنچه ذکر شده است، حدود ۱۷.۱ هزار میلیارد تومان درآمدهای اختصاصی استانی وزارت آموزش و پرورش است.

جدول ۴. درآمدهای اختصاصی استانی وزارت آموزش و پرورش در جدول ۵ لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ یکصد ریال

ردیف	عنوان	اختصاصی استانی
۱۳۰۳۰۳	درآمدهای حاصل از اجاره ساختمان‌ها و اراضی (از جمله امکانات، اماکن و فضاهای آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی کلیه دستگاه‌های اجرایی) (موضوع تبصره «۳» ماده (۲) قانون تنظیم برخی از مقررات مالی، اداری و پشتیبانی وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۹۹) ^۱	۲۵.۱۵۰.۰۰۰
۱۴۰۱۰۴	درآمد حاصل از خدمات بهداشتی - درمانی	۲۴.۴۰۰.۰۰۰
۱۴۰۱۱۷	درآمد حاصل از هنرستان‌ها	۵.۳۰۰.۰۰۰
۱۴۰۱۱۸	درآمد حاصل از بند «۳» ماده (۱۳) ^۲ و مواد (۱۶) ^۳ و (۱۸) ^۴ قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش	۳۶.۰۰۰.۰۰۰
۱۴۰۱۴۵	درآمد حاصل از مراکز آموزشی - رفاهی (موضوع ماده (۱۵) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت) ^۵	۴۱.۷۰۰.۰۰۰
۱۴۰۱۵۹	درآمد حاصل از سایر خدمات آموزشی	۱۸.۴۰۰.۰۰۰
۱۶۰۱۰۱	درآمدهای متفرقه	۱۷.۴۰۰.۰۰۰
۲۱۰۲۰۳	منابع حاصل از فروش ماشین‌آلات و تجهیزات دستگاه‌های دولتی	۳.۵۰۰.۰۰۰
	جمع	۱۷۱.۸۵۰.۰۰۰

مأخذ: همان.

۳-۳. اعتبارات متفرقه اعمال نشده وزارت آموزش و پرورش در جدول ۹

جدول ۹ لایحه بودجه ۱۴۰۵ شامل اعتبارات ردیف‌های متفرقه اعمال نشده است؛ اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در این جدول به شرح ذیل است:

- ماده (۲): وزارت آموزش و پرورش مکلف است بخش‌های مازاد املاک واقع در مناطق تجاری و همچنین املاک مازاد خود را با رعایت ملاحظات آموزشی و تربیتی از طریق فروش یا اجاره واگذار کند. همچنین واحدهای آموزشی می‌توانند در ساعات خارج از فعالیت رسمی آموزشگاه، با تأیید اداره آموزش و پرورش منطقه یا ناحیه با رعایت ملاحظات آموزشی و تربیتی نسبت به اجاره فضای آموزشی خود به بخش‌های خصوصی و تعاونی جهت انجام فعالیت‌های آموزشی و فرهنگی اقدام کنند.
- تبصره «۲»: منابع حاصل از اجرای این ماده پس از واریز به حساب خزانه‌داری کل کشور به‌عنوان درآمد اختصاصی در بودجه‌های سنواری درج و پس از مبادله موافقت‌نامه صرف طرح‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای آموزش و پرورش می‌شود. هرگونه مصرف این وجوه برای اعتبارات هزینه‌ای ممنوع است.
- ماده (۱۲): منابع مالی شوراهای مناطق برای هزینه‌های جاری و عمرانی عبارتند از:
 - سه درصد (۳٪) عوارض صدور پروانه‌های ساختمانی، تفکیک زمین‌ها، پذیره و نوسازی علاوه بر عوارض مذکور را که شهرداری‌ها دریافت می‌کنند.
 - ماده (۱۶): کلیه شهرداری‌ها موظف‌اند با توجه به نیازهای پیش‌بینی شده در طرح‌های تفصیلی شهرها با استفاده از امکانات و مجوزهای قانونی خود زمینه احراز مالکیت زمین‌های پیش‌بینی شده جهت توسعه فضاهای آموزشی و پرورشی شهرهای مربوطه را برای ادارات آموزش و پرورش فراهم سازند. برای تأمین اعتبارات لازم جهت اجرای این ماده، شورای آموزش و پرورش شهرستان یا منطقه می‌تواند با پیشنهاد و تصویب شورای استان بخشی از هزینه‌های خرید زمین و ساخت فضاهای آموزشی و پرورشی را از سازندگان واحدهای تجاری دریافت و به حساب خزانه واریز نمایند. صد درصد منافع دریافتی به‌صورت تخصیص‌یافته در اختیار آموزش و پرورش قرار خواهد گرفت.
 - ماده (۱۸): کلیه احداث‌کنندگان شهرهای جدید و شهرک‌های مسکونی در تمام نقاط کشور و در داخل و خارج از حریم قانونی شهرها، اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی، مؤسسات دولتی، غیردولتی، نهادها و کارخانه‌ها مکلف‌اند هم‌زمان با تهیه و آماده‌سازی زمین یا ساخت واحدهای مسکونی و صنعتی به تناسب تعداد و سطح زیربنای این‌گونه واحدها نسبت به احداث و تأمین فضای آموزشی و پرورشی مورد نیاز در مقاطع مختلف براساس استانداردهای مصوب، به‌طور مستقیم یا با پرداخت هزینه مربوط به سازمان نوسازی و توسعه و تجهیز مدارس، بر طبق نظر شورای شهرستان یا منطقه اقدام نمایند.
- ماده (۱۵): وزارت آموزش و پرورش (سازمان‌های آموزش و پرورش استان‌ها) مکلف است درآمد حاصل از ارائه خدمات در مراکز رفاهی شامل باشگاه‌های فرهنگی، خانه‌های معلم و همچنین مراکز بهداشتی، درمانی فرهنگی که با مجوز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأسیس شده‌اند را به حساب درآمدهای اختصاصی استان‌ها واریز کند و معادل آن را در قوانین بودجه سنواری برای هزینه‌های تعمیر و نگهداری، تجهیز، توسعه و بهره‌برداری از مراکز مذکور منظور و به مصرف برساند.

جدول ۵. اعتبارات آموزش و پرورش در جدول ۹ لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ یکصد ریال

ردیف	عنوان	هزینه‌های	تملك دارایی	جمع
۱۰-۵۲۰۰۰۰	طرح تغذیه رایگان دانش‌آموزان در مدارس ابتدایی دولتی	۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰	-	۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰
۶-۵۳۰۰۰۰	اعتبارات موضوع اجاره ساختمان‌ها و اراضی دولتی	۶.۳۰۰.۰۰۰	۵۰۰.۰۰۰	۶.۸۰۰.۰۰۰
۱۹-۵۵۰۰۰۰	پاداش پایان خدمت بازنشستگان (سهم آموزش و پرورش از کل ۸۶ همت موجود در لایحه) ^۱	۴۸۶.۰۰۰.۰۰۰	-	۴۸۶.۰۰۰.۰۰۰
۹۸-۵۵۰۰۰۰	تأمین سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان و پیشگیری و مقابله بهنگام و مؤثر با آسیب‌های اجتماعی (نماد)	۱۰.۰۰۰.۰۰۰	-	۱۰.۰۰۰.۰۰۰
۱۶۶-۵۵۰۰۰۰	وزارت آموزش و پرورش - مؤسسه منادی تربیت	۳۰۰.۰۰۰	-	۳۰۰.۰۰۰
۱۹۰-۵۵۰۰۰۰	اعتبار افزایش رتبه‌های جدید در اجرای قانون رتبه‌بندی معلمان	۷۰.۰۰۰.۰۰۰	-	۷۰.۰۰۰.۰۰۰
	جمع	۶۷۲.۶۰۰.۰۰۰	۵۰۰.۰۰۰	۶۷۳.۱۰۰.۰۰۰

مأخذ: همان.

آن‌گونه که مشاهده می‌شود، اعتبارات متفرقه شامل طرح تغذیه رایگان، پاداش پایان خدمت بازنشستگان، طرح نماد، مؤسسه منادی تربیت و اعتبارات لازم برای افزایش رتبه‌های جدید در اجرای قانون رتبه‌بندی معلمان در مجموع حدود ۶۶.۵ هزار میلیارد تومان است.

۴-۳. اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در جدول شماره ۱۲ (اعتبارات موضوع بند «ب» ماده (۷۶) برنامه هفتم پیشرفت)

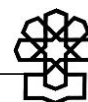
بند «ب» ماده (۷۶) قانون برنامه هفتم پیشرفت تکلیف کرده است در راستای ارتقای اخلاق و فرهنگ اسلامی، شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت مندرج در پیوست شماره ۳ قانون بودجه سنواتی مکلف‌اند یک درصد (۱٪) از هزینه‌های جاری خود را برای هم‌افزایی و ارتقای فعالیت‌ها و تولیدات فرهنگی از قبیل موضوعات قرآنی، نمایشی، جوانی جمعیت، مطبوعاتی، رسانه‌ای نوین، نشر و کتاب و تولید محتوای فرهنگی فاخر فارسی در فضای مجازی و گردشگری و توسعه و آموزش سواد رسانه‌ای اختصاص دهند. تقسیم‌بندی منابع حاصل از این تکلیف در جدول شماره ۱۲ لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ آمده است؛ البته آنچه در جدول لایحه بودجه درج شده، صرفاً براساس برنامه‌های اجرایی بوده و موضوعی تقسیم شده است. آنچه در جدول ۶ آمده، براساس اطلاعاتی است که از سازمان برنامه و بودجه دریافت شده است.

جدول ۶. سهم آموزش و پرورش از برنامه‌های جدول ۱۲ لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ یکصد ریال

جمع	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای	
۱.۰۰۰.۰۰۰	۰	۱.۰۰۰.۰۰۰	اجرای اسناد راهبردی توسعه فرهنگ قرآنی
۵۰۰.۰۰۰	۰	۵۰۰.۰۰۰	ترویج فرهنگ عفاف و حجاب و شکوفایی استعداد بانوان
۱.۵۰۰.۰۰۰	۰	۱.۵۰۰.۰۰۰	بنیان خانواده و جوانی جمعیت
۵۰۰.۰۰۰	۰	۵۰۰.۰۰۰	تربیت مربی فضای مجازی
۳.۵۰۰.۰۰۰	۰	۳.۵۰۰.۰۰۰	جمع

مأخذ: همان.

۱. سهم آموزش و پرورش با استعلام به عمل آمده از وزارت آموزش و پرورش و سازمان برنامه و بودجه درج شده است.

بدین صورت، کل سهم آموزش و پرورش از جدول ۱۲ لایحه بودجه ۳۵۰ میلیارد تومان است.

۳-۵. اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در جدول‌های ۴-۱ و ۱۳ پیوست ۱ بودجه

یکی از مهم‌ترین تغییرات لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ تغییراتی است که در نحوه توزیع اعتبارات مربوط به قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته (مصوب ۱۳۹۳/۷/۳۰ مجلس شورای اسلامی) اعمال شده است. این مسئله موجب شده علاوه بر اعتبارات عمومی، سهمی نیز از اعتبارات متوازن^۱ برای برخی از دستگاه‌های وزارت آموزش و پرورش در نظر گرفته شود که در اعتبارات تملک دارایی‌های جدول ۷-ب اعمال نشده، اما در جدول مربوط به اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (جدول‌های ۴-۱ و ۱۳ پیوست ۱ لایحه بودجه) معین شده است. این اعتبارات در جدول ۷ به شکل تجمیعی گزارش شده است.

جدول ۷. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ یکصد ریال

تفاوت پیوست ۱ و جدول ۷	تملك در پیوست ۱			تملك در جدول ۷	
	جمع	جدول ۱۳	جدول ۴-۱		
۹.۹۹۹.۹۹۰	۴۹.۱۷۸.۹۹۰	۲.۲۳۶.۰۰۰	۴۶.۹۴۲.۹۹۰	۳۹.۱۷۹.۰۰۰	ستاد وزارت آموزش و پرورش
-	۱.۰۸۰.۰۰۰	۸۰.۰۰۰	۱.۰۰۰.۰۰۰	۱.۰۸۰.۰۰۰	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
-	۳۷۰.۰۰۰	۲۲۰.۰۰۰	۱۵۰.۰۰۰	۳۷۰.۰۰۰	سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان
-	۸.۰۰۰.۰۰۰	-	۸.۰۰۰.۰۰۰	۸.۰۰۰.۰۰۰	دانشگاه شهید رجایی
-	۱۰۰.۰۰۰	۵۰.۰۰۰	۵۰.۰۰۰	۱۰۰.۰۰۰	باشگاه دانش‌پژوهان جوان
۱۱۷.۲۹۹.۹۷۰	۳۶۱.۸۷۶.۴۰۵	-	۳۶۱.۸۷۶.۴۰۵	۲۴۴.۵۷۶.۴۳۵	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور
-	۳۰.۰۰۰.۰۰۰	-	۳۰.۰۰۰.۰۰۰	۳۰.۰۰۰.۰۰۰	دانشگاه فرهنگیان
-	۵.۴۰۰.۰۰۰	۹۰۰.۰۰۰	۴.۵۰۰.۰۰۰	۵.۴۰۰.۰۰۰	سازمان آموزش و پرورش استثنایی
۸۰۰.۰۰۰	۱.۹۴۸.۰۰۰	-	۱.۹۴۸.۰۰۰	۱.۱۴۸.۰۰۰	شرکت سهامی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۱۲۸.۰۹۹.۹۶۰	۴۵۷.۹۵۳.۳۹۵	۳.۴۸۶.۰۰۰	۴۵۴.۴۶۷.۳۹۵	۳۲۹.۸۵۳.۴۳۵	جمع

مأخذ: همان.

برای تدقیق در اعتبارات وزارت آموزش و پرورش برای محاسبه سهم آموزش و پرورش از بودجه عمومی دولت یا مقایسه با اعتبارات سال گذشته، لازم است مابه‌تفاوت اعتبارات تملک پیوست ۱ با جدول ۷ در سرجمع اعتبارات دستگاه‌ها و کل اعتبارات وزارت آموزش و پرورش اعمال شود.

۳-۶. اعتبارات طرح‌های ملی انتقالی به استان در آموزش و پرورش (جدول ۱۱ پیوست ۱ لایحه بودجه سال ۱۴۰۵)

در جدول ۱۱ پیوست ۱ لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ فهرست طرح‌های ملی انتقالی به استان (موضوع جدول شماره ۱۰-د) ماده‌واحد) ذکر شده است. براساس اطلاعات این جدول، دو اعتبار مربوط به «ایجاد فضاهای آموزشی در استان

۱. در ماده‌واحد و جدول‌های آن، سهم استان‌ها از اعتبارات متوازن در جدول ۱۰ و به‌صورت اعتبارات عمرانی گزارش می‌شود، اما جدول پیوست نشان می‌دهد که این سهم در سال آتی به سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس تخصیص خواهد یافت و فقط در دو مورد «استان سیستان و بلوچستان» و «احداث، تکمیل و تعمیر سرویس‌های بهداشتی و آب‌خوری مدارس» به‌صورت استانی توزیع می‌شود.

سیستان و بلوچستان» و «احداث، تکمیل و تعمیر سرویس‌های بهداشتی و آبخوری مدارس» به صورت استانی تقسیم شده که جزئیات آن در جدول ۸ آمده است و هرچند در جدول ۷-ب خود را نشان نمی‌دهند، اما در مجموع اعتبارات وزارت آموزش و پرورش باید محاسبه شود.

جدول ۸. اعتبارات طرح‌های ملی انتقالی به استان در آموزش و پرورش یکصد ریال

استان	عنوان طرح	دستگاه اجرایی (ملی یا واحد استانی ذی‌ربط)	اعتبار جدول (۱۰-۵)
سراسری	احداث، تکمیل و تعمیر سرویس‌های بهداشتی و آبخوری مدارس ابتدایی	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۴۰۴.۰۰۰
سراسری	احداث، تکمیل و تعمیر سرویس‌های بهداشتی و آبخوری مدارس متوسطه دوم فنی و حرفه‌ای و کاردانش	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۱۸۶.۰۰۰
سراسری	احداث، تکمیل و تعمیر سرویس‌های بهداشتی و آبخوری مدارس دوره متوسطه اول	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۳۰۰.۰۰۰
سراسری	احداث، تکمیل و تعمیر سرویس‌های بهداشتی و آبخوری مدارس دوره متوسطه دوم	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۱۲۰.۰۰۰
جمع احداث، تکمیل و تعمیر سرویس‌های بهداشتی و آبخوری مدارس			۱۰۱۰.۰۰۰
سیستان و بلوچستان	ایجاد فضاهای آموزشی دوره ابتدایی در استان سیستان و بلوچستان	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۱.۴۰۰.۰۰۰
سیستان و بلوچستان	ایجاد فضاهای آموزشی دوره متوسطه دوم فنی و حرفه‌ای و کاردانش در استان سیستان و بلوچستان	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۶۳۰.۰۰۰
سیستان و بلوچستان	ایجاد فضاهای آموزشی دوره متوسطه اول در استان سیستان و بلوچستان	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۱.۰۵۰.۰۰۰
سیستان و بلوچستان	ایجاد فضاهای آموزشی دوره متوسطه دوم نظری در استان سیستان و بلوچستان	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۴۲۰.۰۰۰
جمع «احداث، تکمیل و تعمیر سرویس‌های بهداشتی و آبخوری مدارس» و «ایجاد فضاهای آموزشی» استان سیستان و بلوچستان			۳.۵۰۰.۰۰۰
جمع کل			۴.۵۱۰.۰۰۰

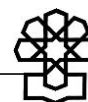
مأخذ: همان.

چنان‌که مشخص است، در مجموع ۴۵۱ میلیارد تومان برای «ایجاد فضاهای آموزشی در استان سیستان و بلوچستان» و «احداث، تکمیل و تعمیر سرویس‌های بهداشتی و آبخوری مدارس» در نظر گرفته شده است. شایان ذکر است که در جدول ۱۰ پیوست ۱ لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، که مربوط به سرجمع اعتبارات تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به عملیات یا طرح‌های انتقالی به استان‌هاست، نیز مبلغی برای «احداث، تکمیل و تعمیر سرویس‌های بهداشتی و آبخوری مدارس» از محل منابع استانی در نظر گرفته شده به شرح جدول ۹ به میزان ۱۰۱ میلیارد تومان است.

جدول ۹. اعتبارات احداث، تکمیل و تعمیر سرویس‌های بهداشتی و آبخوری مدارس یکصد ریال

عنوان	استانی	انتقال از طرح ملی	جمع
احداث، تکمیل و تعمیر سرویس‌های بهداشتی و آبخوری مدارس	۱.۰۱۰.۰۰۰	۱.۰۱۰.۰۰۰	۲.۰۲۰.۰۰۰

مأخذ: همان.

۷-۳. جمع اعتبارات و سهم آموزش و پرورش از بودجه عمومی دولت

باتوجه به آنچه گذشت، جمع اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در جدول ۱۰ گزارش شده است. براین اساس، وزارت آموزش و پرورش در سال آتی حدود ۵۴۱ هزار میلیارد تومان بودجه هزینه‌ای، ۴۶/۳ هزار میلیارد تومان بودجه تملک‌دارایی‌هایی سرمایه‌ای و در مجموع ۵۸۷ هزار میلیارد تومان بودجه خواهد داشت. این عدد نشان می‌دهد که سال آتی بیش از ۹۲ درصد بودجه آموزش و پرورش هزینه‌ای و فقط ۸ درصد تملک‌دارایی است.

جدول ۱۰. تجمیع اعتبارات آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۵ کل کشور یکصد ریال

عنوان	هزینه‌ای	تملك‌دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی	جمع کل اعتبارات
مصارف بودجه عمومی دولت	۴۶.۳۲۱.۶۴۴.۴۴۹	۱۳.۲۱۸.۳۵۵.۵۵۱	۵۹.۵۴۰.۰۰۰.۰۰۰
اعتبارات آموزش و پرورش	اعتبارات درآمد- هزینه در جدول ۵	۰	۱۷۱.۸۵۰.۰۰۰
	اعتبارات در جدول ۷ ب	۴.۵۶۲.۲۷۱.۴۷۲	۴.۸۹۲.۱۲۴.۹۰۷
	اعتبارات در جدول ۹	۶۷۳.۱۰۰.۰۰۰	۶۷۳.۱۰۰.۰۰۰
	اعتبارات در جدول ۱۲	۳.۵۰۰.۰۰۰	۳.۵۰۰.۰۰۰
	تفاوت اعتبارات تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای در جداول (۴) - (۱) و (۱۳) پیوست ۱ با جدول (۷-ب)	۰	۱۲۸.۰۹۹.۹۶۰
	اعتبارات طرح‌های استانی (جداول ۱۱ پیوست ۱)	۰	۵.۵۲۰.۰۰۰
	جمع کل اعتبارات آموزش و پرورش	۵.۴۱۰.۷۲۱.۴۷۲	۴۶۳.۴۷۳.۳۹۵
سهم وزارت آموزش و پرورش از مصارف بودجه عمومی دولت	۱۱.۶۸	۳.۵۱	۹.۸۶

مأخذ: همان.

باتوجه به اعداد به‌دست‌آمده، چنانچه منابع عمومی دولت مطابق ماده‌واحد لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در مجموع ۵۹۵/۴ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شود، سهم آموزش و پرورش از منابع عمومی دولت ۹/۸۶ درصد خواهد بود. قابل توجه آنکه سهم آموزش و پرورش از منابع هزینه‌ای دولت ۱۱/۶۸ درصد است، اما سهم آموزش و پرورش در حوزه تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای فقط ۳/۵۱ درصد است.

۴. مقایسه اعتبارات آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۴

به‌منظور فهم میزان رشد اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در این بخش به مقایسه اعتبارات پیش‌بینی شده در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۴ پرداخته شده است.

۴-۱. مقایسه سرجمع اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۴
بررسی سرجمع اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۴، که جزئیات

آن در جدول پیوست ۴ آمده است و خلاصه آن در جدول ۱۱ مشاهده می‌شود، گویای آن است که هرچند رشد مصارف بودجه عمومی دولت ۱۰/۵۸ درصد بوده، رشد اعتبارات آموزش و پرورش ۲۵/۶۱ درصد است. جزئیات اعتبارات نیز نشان می‌دهد با وجود افت منابع تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای (با احتساب توأمان تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی)^۱ در کل دولت به میزان ۱۹/۸۱ درصد، اعتبارات تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای در وزارت آموزش و پرورش ۲۹/۴۱ درصد رشد کرده است.

جدول ۱۱. میزان تغییرات اعتبارات آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور^۲ یکصد ریال

عنوان	هزینه‌ای	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی ^۳	جمع کل
مصارف بودجه عمومی دولت	+۲۳/۹۸	-۱۹/۸۱	+۱۰/۵۸
سرجمع اعتبارات وزارت آموزش و پرورش	+۲۵/۳۰	+۲۹/۴۱	+۲۵/۶۱

مأخذ: یافته‌های پژوهشگر از لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و قانون بودجه سال ۱۴۰۴.

نکته مهم آن است که بودجه هزینه‌ای وزارت آموزش و پرورش تقریباً به میزان افزایش حقوق رشد داشته است و طبیعتاً تناسبی با افزایش هزینه‌های جاری وزارت آموزش و پرورش با لحاظ نرخ تورم ندارد.

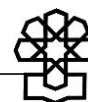
۲-۴. مقایسه اعتبارات دستگاه‌های وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۴

مقایسه اعتبارات دستگاه‌های زیرمجموعه وزارت آموزش و پرورش براساس اعتبارات جدول ۷ و اعتبارات تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای در جداول پیوست لایحه به شرح جدول ذیل است. جزئیات این اعتبار در پیوست ۱ بودجه آمده است.

۱. در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۴ تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای تغییراتی نداشته و به میزان ۶/۰۰۶/۰۰۰ میلیارد ریال ثابت بوده، اما تملک‌دارایی‌های مالی به دلیل واقعی‌بینی در منابع با افت مواجه شده است؛ به همین دلیل در سرجمع اعتبارات تملک‌دارایی افت دیده می‌شود.

۲. ریز اعداد در جدول ۱ پیوست آمده است.

۳. شرح اعتبارات تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی در باورقی صفحه قبل آمده است.

جدول ۱۲. مقایسه اعتبارات دستگاهها و برنامه‌های وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۵

تغییرات			عنوان
کل	تملك	هزینه‌ای	
+۳۰.۱۲	+۱۷۱.۴۷	+۱.۱۳	ستاد وزارت آموزش و پرورش
+۲۵.۶۶	—	+۲۵.۶۶	ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها
+۵۷.۱۴	+۴۰۴.۶۷	+۵۵.۱۱	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
+۴۵.۴۵	—	+۴۵.۴۵	کمک به تأمین سرانه دانش‌آموزی و حمایت و ارتقای پوشش تحصیلی افراد لازم‌التعلیم
+۲۷.۱۰	+۳۳.۰۹	+۲۶.۶۸	سازمان ملی پرورش استعدادهاى درخشان
+۲.۱۳	—	+۲.۱۳	فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان
-۵۰	—	-۵۰	کمک به صندوق ذخیره فرهنگیان پس از تصویب اساسنامه
+۳۵.۲۰	+۶۳.۹۳	+۱۸.۳۷	دانشگاه شهید رجایی
+۱۹.۰۵	+۲۳۳.۳۳	+۱۵.۵۹	باشگاه دانش‌پژوهان جوان
-۱۹.۷۴	—	-۱۹.۷۴	بهداشت، سلامت و تربیت‌بدنی مدارس
+۲۱.۸۰	+۲۱.۷۸	+۲۵	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور
+۷۲.۵۸	-۷.۹۸	+۱۰۸.۹۶	دانشگاه فرهنگیان
+۴۵.۱۹	+۱۲۰.۹۵	+۳۰.۰۰	سازمان آموزش و پرورش استثنایی
+۱۵.۸۰	+۳۵.۷۵	+۱۳.۶۴	شرکت سهامی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

مأخذ: همان.

از جمله موارد قابل توجه در مقایسه فوق می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- رشد ناچیز اعتبارات فعالیت‌های پرورشی (۲ درصد معادل ۲۵ میلیارد تومان) هیچ‌گونه تناسبی با افزایش هزینه‌ها در سال آتی ندارد و حکایتگر کم‌توجهی به فعالیت‌های پرورشی است که موجب کاهش جدی فعالیت‌های پرورشی خواهد شد.

- افت ۱۹ درصدی هزینه‌های مربوط به بهداشت، سلامت و تربیت‌بدنی، در شرایطی که آمارها از وضعیت غیرمطلوب تربیت‌بدنی و بهداشت مدارس حکایت دارند، نگران‌کننده است. ازسویی افزایش هزینه‌ها به دلیل تورم جدی است و ازسوی دیگر افت کیفیت موجب تشدید تنگنای مالی در این حوزه خواهد شد.

- رشد ۱۰۸ درصد بودجه هزینه‌های دانشگاه فرهنگیان در واقع از رشد حدود ۱۳۰ درصدی درآمدهای اختصاصی است که در بخش آتی بدان پرداخته خواهد شد.

- افزایش ۲۵/۶ درصدی اعتبارات ادارات کل استان‌ها که در حدود افزایش ۲۰ درصدی حقوق و بسیار کمتر از افزایش هزینه‌های جاری ناشی از تورم است، نشان از آن دارد که سال آتی نیز وزارت آموزش و پرورش اعتبارات لازم را برای اعمال فوق‌العاده ویژه فرهنگیان همچنان نخواهد داشت. لذا در بخش هزینه‌ای نیاز به تقویت اعتبارات برای پرداخت مزایای جانبی و تأمین حداقل بخشی از اعتبارات مورد نیاز برای اجرای فوق‌العاده ویژه است که این مسئله در بخش آتی واکاوی بیشتری خواهد شد.

۳-۴. مقایسه درآمدهای اختصاصی وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه

سال ۱۴۰۴

چنان‌که بیان شد، اعتبارات جدول ۷ شامل اعتبارات عمومی، اعتبارات متفرقه اعمال شده و درآمدهای اختصاصی است. به‌منظور اهمیت مسئله درآمدهای اختصاصی وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و تفاوت‌های آن با قانون بودجه سال ۱۴۰۴ خلاصه این اعتبارات در جدول ۱۳ ثبت شده است:

جدول ۱۳. درآمدهای اختصاصی در وزارت آموزش و پرورش یکصد ریال

سهم درآمد اختصاصی در کل بودجه دستگاه		کل درآمدهای اختصاصی		عنوان دستگاه	
۱۴۰۵	۱۴۰۴	تغییر	۱۴۰۵		۱۴۰۴
۷.۹۷	۸.۳۸	+۲۳.۵	۸.۴۵۱.۰۰۰	۶.۸۴۵.۰۰۰	ستاد وزارت آموزش و پرورش
۱.۷۳	۲.۷۱	۰	۱.۰۰۰.۰۰۰	۱.۰۰۰.۰۰۰	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
۲۰.۱۸	۱۸.۶۶	+۳۷.۵	۱.۱۰۰.۰۰۰	۸۰۰.۰۰۰	سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان
۲۱.۶۱	۲۵.۴۱	+۱۵	۳.۸۶۰.۵۵۰	۳.۲۵۷.۰۰۰	دانشگاه شهید رجایی
۱۱.۱۱	۱۱.۱۱	+۱۹	۲۵۰.۰۰۰	۲۱۰.۰۰۰	باشگاه دانش‌پژوهان جوان
۶۴.۰۶	۴۸.۱۹	+۱۲۹.۴	۱۱۵.۸۶۸.۶۸۲	۵۰.۵۰۰.۰۰۰	دانشگاه فرهنگیان
۱۴.۸۱	۱۸.۱۱	+۱۸.۷۵	۳.۱۴۶.۲۴۰	۲.۶۴۹.۵۰۰	سازمان آموزش و پرورش استثنایی
۲۲.۱۱	۷.۶۸	+۲۶۵	۷۳۰.۰۰۰	۲۰۰.۰۰۰	سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک
۴۵.۱۱	۳۸.۱۴	+۳۳.۳	۱.۸۰۰.۰۰۰	۱.۳۵۰.۰۰۰	سازمان مدارس غیردولتی و مرکز توسعه مشارکت‌های مردمی
۶.۹۴	۸.۶۳	-۲۱	۳۰۰.۰۰۰	۳۸۰.۰۰۰	نهضت سوادآموزی
۲.۷۲	۱/۷۱	۱۰۲.۸	۱۳۶.۵۰۶.۴۷۲	۶۷.۲۹۱.۵۰۰	کل وزارت آموزش و پرورش

مأخذ: همان.

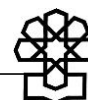
چشمگیرترین رشد درآمدهای اختصاصی در ردیف دانشگاه فرهنگیان رخ داده است. درآمدهای این دانشگاه در مجموع ۱۲۹/۴ درصد رشد داشته و به ۱۱.۵ هزار میلیارد تومان رسیده است که با این حساب، سهم درآمدهای اختصاصی در تأمین هزینه‌های این دانشگاه ۶۴/۰۶ درصد خواهد بود؛ این سهم بدین معناست که نقش دولت در تأمین هزینه‌های دانشگاه ۳۵/۹۶ درصد است.

درآمدهای اختصاصی در سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک نیز قابل توجه است. درآمدهای این سازمان ۲۶۵ درصد رشد داشته و هم‌زمان با این رشد نقش منابع عمومی دولت در تأمین مالی این سازمان کمتر شده است و تقریباً ۲۲ درصد منابع مالی مورد نیاز آن از محل درآمدهای اختصاصی تأمین خواهد شد.

۴-۴. مقایسه اعتبارات متفرقه (جدول ۹) وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون

بودجه سال ۱۴۰۴

ردیف‌های متفرقه اعمال نشده مربوط به وزارت آموزش و پرورش که از جدول ۹ لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ استخراج شده، در جدول ۱۴ آمده است. چنان‌که مشاهده می‌شود، اصلی‌ترین اعتبارات در این جدول مربوط به پاداش پایان خدمت بازنشستگان و طرح تغذیه رایگان دانش‌آموزان (شیر) است که تحلیل مبسوط این اعتبارات در بخش سوم این گزارش خواهد آمد.

جدول ۱۴. مقایسه اعتبارات متفرقه وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۴ یکصد ریال

ردیف	عنوان	۱۴۰۵		۱۴۰۴	
		هزینه‌ای	جمع	هزینه‌ای	تملك‌دارایی
۵۲۰۰۱۰	طرح تغذیه رایگان دانش‌آموزان در مدارس ابتدایی دولتی	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۵۳۰۰۳۷	وزارت آموزش و پرورش - حمایت از طرح‌های تولید، دانش‌بنیان، فناوری و واحدهای خلاق	-	-	۱۰,۰۰۰	۰
۵۳۰۰۵۴	اعتبارات خرید سه دستگاه خودرو برای هریک از ادارات، مناطق و دستگاه‌های وابسته به وزارت آموزش و پرورش (موضوع بند «ج» تبصره «۸» قانون بودجه ۱۴۰۴)	-	-	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰
۵۳۰۰۵۹	اعتبارات موضوع بند «ب» ماده (۶۵) قانون الحاق (۲) و بند «ج» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم (ایمن و استانداردسازی سامانه گرمایشی و سرمایشی مدارس از محل دریافت عوارض گاز مصرفی)	-	-	۰	۱,۰۰۰
۵۵۰۰۱۹	پاداش پایان خدمت بازنشستگان	۴۸۵,۰۰۰,۰۰۰	۴۸۵,۰۰۰,۰۰۰	۴۲۹,۰۰۰,۰۰۰	۰
۵۵۰۰۵۲	مطالبات بازنشستگان فرهنگی ۱۴۰۰/۶/۳۱ تا ۱۴۰۰/۱۱/۳۰ ناشی از اجرای قانون نظام رتبه‌بندی معلمان	-	-	۹۷,۰۰۰,۰۰۰	۰
۵۵۰۰۹۸	تأمین سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان و پیشگیری و مقابله بهنگام و مؤثر با آسیب‌های اجتماعی (نماد)	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۰
۵۵۰۱۶۶	وزارت آموزش و پرورش - مؤسسه منادی تربیت	۳۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	۰
۵۵۰۱۷۵	دانشگاه فرهنگیان میبد	-	-	۲۰۰,۰۰۰	۰
۵۵۰۱۷۸	برنامه تجلیل معلمان پیش‌کسوت	-	-	۱۰۰,۰۰۰	۰
۵۵۰۱۹۰	اعتبار افزایش رتبه‌های جدید در اجرای قانون رتبه‌بندی معلمان	۷۰,۰۰۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰,۰۰۰	-	-
	جمع	۶۶۵,۳۰۰,۰۰۰	۶۶۵,۳۰۰,۰۰۰	۵۹۶,۶۱۰,۰۰۰	۱,۰۰۱,۰۰۰

مأخذ: همان.

هرچند در مجموع اعتبارات ردیف‌های متفرقه نسبت به سال قبل رشد داشته است، در خصوص اعتبارات آمده نکاتی گفتنی است:

- **پیش‌بینی اعتبار لازم برای اجرای دور جدید رتبه‌بندی معلمان:** پیش‌بینی اعتبار هفت هزار میلیارد تومانی برای افزایش ارتقای رتبه‌های جدید در اجرای قانون رتبه‌بندی معلمان از جمله نقاط قوت لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ است که موجب خواهد شد دور جدید رتبه‌بندی قابل اجرا باشد. البته در جزئیات اجرا چالش‌هایی پیش‌بینی می‌شود که در بخش آتی توضیح داده خواهد شد.
- **تغییر نیافتن اعتبارات مربوط به طرح نماد:** این طرح که به‌عنوان یکی از تکالیف برنامه هفتم پیشرفت از اصلی‌ترین اقدامات وزارت آموزش و پرورش پیشگیری و مقابله بهنگام و مؤثر با آسیب‌های اجتماعی است، با این اعتبارات در واقع نه فقط پیشرفت نخواهد کرد، بلکه دچار مشکل نیز خواهد شد. اصلی‌ترین مسئله طرح نماد بی‌کفایتی اعتبارات آن برای دربرگیری همه دانش‌آموزان است که اکنون این بودجه موجب خواهد شد دامنه دانش‌آموزان مشمول

طرح کاهش نیز بیابد.

- **عدم پیش‌بینی بدهی‌ها و مطالبات فرهنگیان:** در سال ۱۴۰۴ مبلغی برای پرداخت بدهی‌های آموزش و پرورش ناشی از اجرای قانون رتبه‌بندی معلمان دیده شده بود که در اختیار صندوق بازنشستگی قرار گرفت. با آنکه تمام بدهی‌های مذکور پرداخت نشد و همچنین مطالبات دیگری از فرهنگیان باقی مانده است، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ اعتبار ویژه‌ای برای پرداخت بدهی‌ها وجود ندارد. به جزئیات بدهی‌ها در بخش آتی پرداخته خواهد شد.

- **عدم پیش‌بینی اعتبارات لازم برای تجهیز خودرویی ادارات آموزش و پرورش:** اعتبارات خرید سه دستگاه خودرو برای هر یک از ادارات، مناطق و دستگاه‌های وابسته به وزارت آموزش و پرورش که در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ آمده بود، در لایحه سال آتی دیده نمی‌شود؛ زیرا این مسئله موضوع بند «ج» تبصره «۸» قانون بودجه سال ۱۴۰۴ بود و از آنجا که حکم قانون بودجه سال گذشته منقضی شده است و در جدول الزامات لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ نیز در این خصوص ردیفی وجود ندارد، اعتباری برای آن دیده نشده است، با آنکه نیاز آموزش و پرورش هنوز پابرجاست.

۵. تحلیل اعتبارات آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و چالش‌های آن

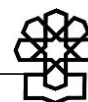
تا اینجای گزارش به بررسی اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در جدول‌های لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۴۰۴ پرداخته شد. در بخش‌های قبل تلاش شد صرفاً توصیف اعتبارات گزارش شود، اما در این بخش به تحلیل اعتبارات و بیان نقاط قوت و ضعف اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه اشاره خواهد شد.

۱-۵. رشد اعتبارات وزارت آموزش و پرورش بیش از رشد کل منابع عمومی دولت

چنان‌که در جدول ۱۱ دیده شد، با آنکه مصارف بودجه عمومی دولت در مجموع نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور ۱۰/۵۸ درصد رشد داشته، اعتبارات وزارت آموزش و پرورش رشدی ۲۵/۶۱ درصدی داشته است که مطلوب ارزیابی می‌شود؛ هرچند که بخشی از این رشد ناشی از پیش‌بینی افزایش ۲۰ درصدی حقوق است و از آنجایی که عمده بودجه وزارت آموزش و پرورش نیز صرف هزینه‌های پرسنلی و جاری می‌شود، این رشد در بودجه آموزش و پرورش نیز انعکاس می‌یابد. از سوی دیگر، با آنکه اعتبارات تملک‌داری‌های سرمایه‌ای دولت در سال آتی ثابت خواهد بود و با واقع‌بینی در اعتبارات تملک‌داری‌های مالی می‌توان بیان داشت که اعتبارات تملک‌داری‌ای به میزان حدود ۲۰ درصد کاهش نیز داشته، اما اعتبارات تملک‌داری‌های سرمایه‌ای وزارت آموزش و پرورش حدود ۳۰ درصد رشد داشته است. البته بخشی از این رشد مربوط به تجمیع اعتبارات استانی مربوط به توازن توسعه در ردیف سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور است.

۲-۵. برآورد هفت هزار میلیارد تومان اعتبار برای افزایش رتبه‌های جدید در اجرای قانون رتبه‌بندی معلمان

اعتبار در نظر گرفته شده برای اجرای دور جدید رتبه‌بندی معلمان به‌خودی‌خود، آن هم متناسب با پیش‌بینی وزارت آموزش و پرورش، یکی از نقاط قوت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ است که موجب خواهد شد اجرای دور جدید رتبه‌بندی معلمان در سال آتی تسهیل شود.

جدول ۱۵. اعتبارات مورد نیاز رتبه‌بندی معلمان و پیش‌بینی انجام شده در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ یکمصد ریال

ردیف	عنوان هزینه	مبلغ
۱	پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش برای افزایش ۱۰ درصدی رتبه‌بندی	۷۲.۶۲۲.۲۷۹
۲	پیش‌بینی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در جدول ۹ (متفرقه اعمال نشده)	۷۰.۰۰۰.۰۰۰

مأخذ: گزارش لایحه پیشنهادی بودجه وزارت آموزش و پرورش در سال ۱۴۰۵.

البته شایان ذکر است که یکی از اصلی‌ترین چالش‌های قانون رتبه‌بندی معلمان از همان ابتدای اجرای این قانون در سال ۱۴۰۰، لزوم اجرای رتبه‌بندی در سقف اعتبارات مصوب بوده است؛ بدین صورت که با در نظر گرفتن سقف معینی از اعتبارات، وزارت آموزش و پرورش ملزم است رتبه‌بندی را به‌نحوی اجرا کند که نیازمند اعتباری بیش از سقف مالی در نظر گرفته شده نباشد. این مسئله موجب آن بود که برای هر رتبه ظرفیتی محدود در نظر گرفته شود و فقط تعداد مشخصی از معلمان بتوانند حائز آن رتبه شوند که این خلاف روح اصلی قانون رتبه‌بندی و توزیع عادلانه معلمان در رتبه‌هاست. اکنون نیز که سقف معینی، حتی کمتر از پیش‌بینی وزارت آموزش و پرورش، برای اجرای دور جدید قانون رتبه‌بندی معلمان دیده شده است، به نظر می‌رسد قانون رتبه‌بندی معلمان باز هم از این حیث دچار آفت سابق شود و قاعدتاً نمی‌تواند صرفاً براساس شایستگی‌های معلمان به رتبه‌بندی آنان بپردازد.

۳-۵. پیش‌بینی اعتبار برای توزیع تغذیه رایگان در مدارس باوجود کاهش اعتبارات بهداشت، سلامت و تربیت بدنی

چنان‌که در جدول ۱۴ این گزارش آمد، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ به میزان ۱۰ هزار میلیارد تومان اعتبار برای توزیع تغذیه رایگان دانش‌آموزان در مدارس ابتدایی دولتی در نظر گرفته شده است. سال گذشته این اعتبار مختص توزیع شیر رایگان و به مبلغ ۶ هزار میلیارد تومان بود که با چالش‌های اجرایی فراوانی همراه شد و تا آذرماه ۱۴۰۴ نیز فرایند توزیع شیر در مدارس آغاز نشد. هرچند که در اعتبار سال ۱۴۰۴ هیچ قیدی برای هزینه‌کرد این اعتبار وجود نداشت و در لایحه سال ۱۴۰۵ دو قید «مدارس ابتدایی» و «دولتی» به این اعتبار افزوده شده است، باین‌حال، اگر مراد از توزیع تغذیه رایگان همچنان شیر در نظر گرفته شود، با توجه به گرانی مضاعف شیر و افزایش قیمت آن در سال آتی، به نظر می‌رسد بازهم اعتبار در نظر گرفته شده کفاف هزینه‌های تأمین و توزیع شیر در مدارس را نخواهد داد و عملاً این اعتبار نمی‌تواند تأثیر چشمگیری بر سلامت همه دانش‌آموزان ابتدایی بگذارد. به‌ویژه آنکه به گفته متخصصان، توزیع شیر در مدارس زمانی بر رشد دانش‌آموزان اثر خواهد گذاشت که در فرایندی پیوسته و حداقل سه بار در هفته (یک روز در میان) به دانش‌آموز داده شود.

در حال حاضر با احتساب جمعیت ۷۰۰۸۷۰۸۰۹ نفر دانش‌آموز ابتدایی مدرسه عادی دولتی در صورتی که قیمت هر شیر (با خرید عمده) و با هزینه‌های توزیع در حداقل‌ترین حالت ۲۵ هزار تومان در سال بعد در نظر گرفته شود، اعتبار در نظر گرفته شده کفاف خرید و توزیع ۴۰۰ میلیون پاکت شیر ۲۰۰ ml را خواهد داد که به هر دانش‌آموز ۵۶ پاکت شیر در سال ۱۴۰۵ خواهد رسید و به‌شرط توزیع منظم سه بار در هفته و فارغ از مشکلات فراوان نظام توزیع، فقط چهار

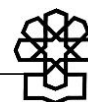
ماه از سال را پوشش خواهد داد. با این حساب، به نظر می‌رسد بهتر آن است که این اعتبار به جای توزیع عمومی شیر در مدارس ابتدایی دولتی، برای اموری اولویت‌دارتری همچون تغذیه دانش‌آموزان مدارس شبانه‌روزی (باتوجه به اعمال سیاست حذف ارز ترجیحی و افزایش قیمت کالاهای اساسی) یا تجهیزات ورزشی و بهداشت مدارس (باتوجه به کاهش حدود ۲۰ درصد اعتبارات بهداشت، سلامت و تربیت‌بدنی مدارس در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰) صرف شود. اما اگر هم دستگاه اصرار بر توزیع تغذیه رایگان دارد، نیاز است قیده‌های بیشتری برای توزیع تغذیه رایگان به ردیف مذکور افزوده شود و حداقل با اولویت مناطق محروم توزیع صورت پذیرد.

۴-۵. کم‌برآوردی سهم آموزش و پرورش از برخی منابع حاصل از قوانین جاری به خصوص قانون برنامه هفتم پیشرفت در قوانین جاری کشور به خصوص قانون برنامه هفتم پیشرفت منابعی برای تأمین مالی آموزش و پرورش دیده شده است که این موارد باید در لوایح بودجه سنواتی دیده شود؛ در جدول ۱۶ تلاش شده است برخی از این اعتبارات ردیابی شود.

جدول ۱۶. اعتبارات حاصل از برخی قوانین جاری کشور از جمله قانون برنامه هفتم پیشرفت یکصد ریال

ماده	مفاد	ردیف در نظر گرفته شده در جدول ۷-۱ لایحه	میزان اعتبار
بند «ح» ماده (۷۳) قانون برنامه هفتم پیشرفت	افزایش مالیات سیگار و تنباکو و اختصاص آن به برنامه‌های کاهش مصرف دخانیات، پیشگیری و درمان بیماری‌های ناشی از آن، توسعه اماکن ورزشی با اولویت مناطق کم‌برخوردار و توسعه اماکن ورزشی در مدارس	۴۴-۷۳۰۰۰۰ (بهداشت، سلامت و تربیت‌بدنی مدارس)	۸,۹۵۰,۰۰۰
		۵۰-۷۳۰۰۰۰ (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس)	۲۸,۰۰۰,۰۰۰
بند «ث» ماده (۷۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت	اختصاص بیست و هفت صدم درصد (۰/۲۷٪) از کل ۹ درصد (۰/۹٪) مالیات بر ارزش‌افزوده برای سامان‌دهی امور جوانان و ترویج و تعمیم فعالیت‌بدنی و همگانی شدن ورزش به وزارتخانه‌های ورزش و جوانان به میزان شصت درصد (۶۰٪) و آموزش و پرورش به میزان چهل درصد (۴۰٪)	۴۱-۷۳۰۰۰۰ (وزارت آموزش و پرورش)	۲۷,۳۶۵,۰۰۰
		۴۷-۷۳۰۰۰۰ (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس)	۶۴,۰۸۴,۰۰۰
بند «پ» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت	تنظیم و اجرای سیاست‌های حمایتی از خیرین مدرسه‌ساز و منظور نمودن معادل کمک‌های تحقق‌یافته آنان برای تکمیل طرح (پروژه)‌های نیمه‌تمام خیرین در بودجه سنواتی	--	--
بند «ت» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت	اختصاص دو دهم واحد درصد (۰/۲٪) از محل مالیات بر ارزش‌افزوده به آموزش و پرورش (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور) و دانشگاه‌های فرهنگیان، شهید رجایی و فنی و حرفه‌ای به منظور تخریب و بازسازی و مقاوم‌سازی و تأمین تجهیزات آموزشی مدارس و دانشگاه‌ها	۴۳-۷۳۰۰۰۰ (دانشگاه شهید رجایی)	۴,۰۰۰,۰۰۰
		۴۸-۷۳۰۰۰۰ (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس)	۸۴,۶۰۰,۰۰۰
		۵۱-۷۳۰۰۰۰ (دانشگاه فرهنگیان)	۱۵,۰۰۰,۰۰۰
بند «ج» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت و بند «ب» ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	سهم ۴۰ درصدی آموزش و پرورش از عوارض گاز مصرفی مشترکان با هدف تأمین و استانداردسازی سامانه‌های سرمایشی و گرمایشی و کمک به تجهیزات آموزشی و کمک‌آموزشی مدارس و هنرستان‌های کشور	۱۵۲-۷۳۰۰۰۰ (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس)	۱۶,۰۰۰,۰۰۰
بند «ح» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت	واریز مبلغ سه درصد (۰/۳٪) عوارض موضوع بند «۳» ماده (۱۳) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استان‌ها، شهرستان‌ها و مناطق کشور مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۲۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی طی قبض جداگانه توسط فرد به‌طور مستقیم به حساب وزارت آموزش و پرورش	ردیف ۱۴۰۱۱۸ جدول ۵ به صورت تجمیعی با سایر درآمدهای قانون مذکور	۳۶,۰۰۰,۰۰۰
ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	اختصاص مالیات آستان قدس رضوی، مؤسسات و بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرایی فرمان امام و... به وزارت آموزش و پرورش به‌منظور برقراری عدالت آموزشی و اجرای اصل سی‌ام (۳۰) قانون اساسی و تجهیز کلیه آموزشگاه‌های آموزش و پرورش	۴۶-۷۳۰۰۰۰ (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس)	۱۳,۰۰۰,۰۰۰

مأخذ: یافته‌های پژوهشگر از ردیف‌های جدول (۷-۱) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵.

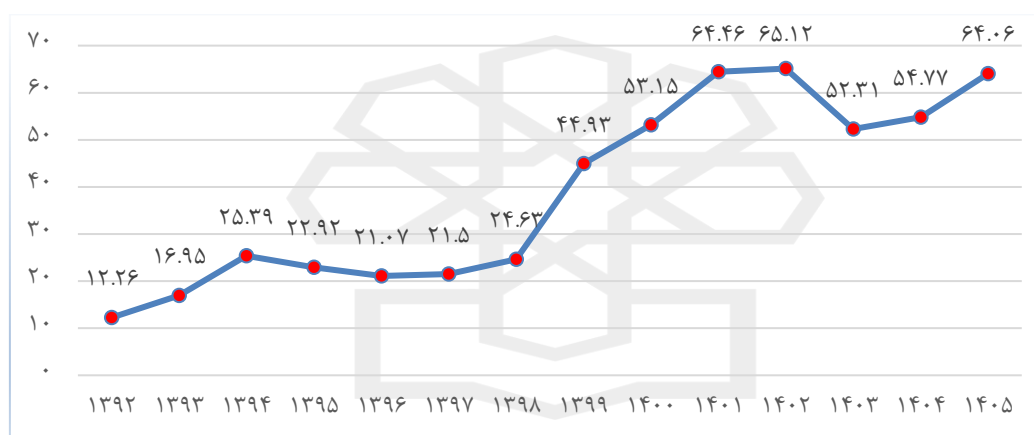

در مجموع به نظر می‌رسد برخی از این منابع با کم‌برآوردی سهم آموزش و پرورش همراه است؛ برای مثال، عواید حاصل برای آموزش و پرورش از محل عوارض گاز (موضوع بند «ج» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت و بند «ب» ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)) در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ چنان‌که در جدول ۱۶ مشاهده می‌شود، ۱.۶ هزار میلیارد تومان برآورد شده است؛ این در حالی است که براساس گزارش عملکرد دریافتی از سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور و صحت‌سنجی آن در سازمان برنامه و بودجه، تا پایان آبان‌ماه سال جاری، این منبع بیش از ۷ هزار میلیارد تومان برای آموزش و پرورش آورده دارد و پیش‌بینی می‌شود تا انتهای سال نیز به ۸ هزار میلیارد تومان برسد.

نکته دیگری که جدول ۱۶ نشانگر آن است، لحاظ نکردن سیاست‌های حمایتی از خیرین مدرسه‌ساز و منظور نمودن معادل کمک‌های تحقق‌یافته آنان برای تکمیل طرح (پروژه)‌های نیمه‌تمام خیرین در لایحه (موضوع بند «پ» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت) است. لحاظ نکردن این اعتبار، بآنکه اکنون بدهی دولت برای پرداخت معادل آورده خیرین به بیش از ۱۵ هزار میلیارد تومان رسیده است، ممکن است موجب کاهش انگیزه خیرین شود.

۵-۵. تبدیل دانشگاه فرهنگیان به دانشگاهی نیمه‌خصوصی با افزایش احتمالی کسور دانشجومعلم

همان‌گونه‌که در جدول ۱۳ این گزارش آمد، درآمد اختصاصی دانشگاه فرهنگیان، که عمده آن از محل کسر از حقوق دانشجومعلم است، بیش از ۱۲۹ درصد رشد داشته و با این افزایش، سهم درآمدهای اختصاصی در تأمین هزینه‌های دانشگاه به بالاتر از ۶۴ درصد رسیده است. این بدان معناست که در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ سهم دولت در تأمین هزینه‌های دانشگاه فرهنگیان فقط حدود ۳۶ درصد خواهد بود و دانشگاه فرهنگیان به دانشگاه نیمه‌خصوصی بدل خواهد شد! این روند به‌صورت پیوسته در سال‌های بعد از تأسیس دانشگاه فرهنگیان رخ داده که سیر آن در شکل ۱ قابل مشاهده است. گویا در این سال‌ها با رشد ظرفیت دانشگاه و افزایش حقوق معلمان و در نتیجه افزایش کسور و درآمدهای اختصاصی دانشگاه، بودجه کمتری از منابع عمومی دولت به دانشگاه فرهنگیان اختصاص داده شده است.

شکل ۱. نمودار سهم درآمدهای اختصاصی در بودجه دانشگاه فرهنگیان از سال‌های ۱۳۹۲-۱۴۰۵

مأخذ: یافته‌های گزارش با رجوع به قوانین بودجه سنواتی.

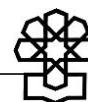
۱. عنوان «دانشگاه فرهنگیان» از سال ۱۳۹۲ در ردیف‌های بودجه‌ای درج شد که پایه شکل ۱ است. مرکز تربیت معلم در سال ۱۳۹۱ تحت عنوان «دانشگاه ویژه فرهنگیان» و پیش از سال ۱۳۹۱ نیز «مجمع پیامبر اعظم» نامیده می‌شد.

با نگاهی به بودجه پیشنهادی دانشگاه فرهنگیان برای سال آتی، اتفاق رخ داده معنادارتر خواهد بود. جدول ۱۷ نشان می‌دهد که دانشگاه فرهنگیان برای پرداخت هزینه‌های جاری این دانشگاه، از حقوق و دستمزد اعضای هیئت‌علمی تا غذای دانشجویان، نیازمند حداقل ۱۲/۶ هزار میلیارد تومان بودجه عمومی و ۱۰/۸ هزار میلیارد تومان درآمد اختصاصی بوده است. این در حالی است که در لایحه بودجه سرانجام فقط ۳/۵ هزار میلیارد تومان از محل منابع عمومی و ۱۱/۵ هزار میلیارد تومان از محل درآمدهای اختصاصی به دانشگاه اختصاص داده شده است. این بدان معناست که در عمل دانشگاه مجبور خواهد بود در سال آتی بخشی از هزینه‌ها از جمله حقوق و دستمزد اعضای هیئت‌علمی را از محل کسور دانشجومعلمیان پرداخت کند یا آنکه از اجرای بسیاری از تکالیف قانونی دانشگاه از جمله تکالیف برنامه هفتم چشم‌پوشی کند.

همه اینها در حالی است که پیش‌فرض‌های محاسبات مربوط به افزایش درآمدهای اختصاصی در سال آتی محقق شود و درآمدهای اختصاصی این دانشگاه به ۱۱.۵ هزار میلیارد تومان برسد. اگر این درآمدها محقق نشود، دانشگاه فرهنگیان با ضربات سنگینی مواجه خواهد شد که دقیقاً در نقطه مقابل تکلیف جزء «۲» بند «ث» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت مبنی بر افزایش سالیانه ۲۰ درصد ظرفیت دانشگاه فرهنگیان است.

جدول ۱۷. پیش‌بینی اعتبارات هزینه‌ای دانشگاه فرهنگیان برای لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ یکمصد ریال

لایحه ۱۴۰۵		بخش / قلم اصلی هزینه		
اختصاصی	عمومی			
۰	۱۹۶۴۵.۸۸۰	فعلی	حقوق (احکام کارگزینی)	
۰	۴۸۶.۳۴۵	۱۲۴ نفر غیر هیئت‌علمی پیمانی (مانده از مجوز ۶۵۹ نفر سال ۱۴۰۳)		
۰	۹.۴۳۲.۹۷۵	۱۲۸۹ نفر هیئت‌علمی پیمانی (تکلیف برنامه هفتم)		
۰	۱۶.۰۶۰.۹۷۵	فوق‌العاده سختی کار، ویژه و خاص		
۰	۲.۵۵۵.۰۲۲	۳۱۰ نفر هیئت‌علمی پیمانی (مانده از مجوز ۵۰۰ نفر سال ۱۴۰۳)		
۰	۴۳۲.۱۷۸	۱۱۳ نفر غیر هیئت‌علمی رسمی (مانده از مجوز ۱۷۰ نفر فرزندان ایثارگران بالای ۷۰ درصد و شهدا)		
۰	۲.۱۲۲.۶۴۳	۱۰۷۳ نفر غیر هیئت‌علمی پیمانی (تکلیف برنامه هفتم)		
۳۶۲.۵۲۸	۴۷۱.۴۳۹	عیدی و سایر پرداخت‌ها		
۰	۲۳۲.۹۳۸	حق مأموریت		
۰	۴.۱۷۰.۴۰۰	پاداش پایان خدمت بازنشستگان سال‌های ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵		
۵۲۰.۸۷۷	۴۴۱.۰۰۹	دیون پرسنلی		
۰	۳.۶۷۲.۶۴۳	حق التدریس		سایر پرداخت‌های پرسنلی
۰	۱۰.۱۷۴.۷۲۴	نیروهای شرکتی		
۵۵۳.۲۶۶	۰	مجوز به‌کارگیری ۴۰۰ نفر بازنشسته		
۰	۳.۱۹۶.۵۳۲	افزافه کار		
۷۵.۰۰۰	۶.۴۱۳.۴۷۲	رفاهی		
۰	۶.۳۴۲.۴۷۰	بیمه تکمیلی (سهم کارفرما)		
۰	۳.۰۵۹.۵۹۵	پاداش ضوابط اجرایی ماده (۱۱)		
۰	۱.۵۶۴.۰۹۹	مرخصی ذخیره		
۰	۴.۹۵۱.۵۹۵	کمک‌هزینه ایاب و ذهاب، غذا، مسکن و مهدکودک		
۰	۸۴۸.۷۲۲	رفاهیات بازنشستگان		

لایحه ۱۴۰۵		بخش / قلم اصلی هزینه	هزینه‌های اجتناب‌ناپذیر و تخصصی (صرفاً با ذکر موضوع)
اختصاصی	عمومی		
۲.۴۴۸.۶۱۲	۱.۵۷۷.۹۳۵	هزینه‌های تحقیقاتی	
۰	۲۵.۸۳۶.۷۱۱	کارورزی	
۱.۲۱۵.۴۲۷	۷۹۵.۵۲۴	توسعه و نگهداری فناوری اطلاعات	
۸۲.۴۰۳.۲۳۴	۰	تأمین غذای دانشجویان	
۴.۵۶۹.۷۶۱	۰	خدمات رفاهی دانشجویان	
۶.۹۵۴.۳۱۱	۰	خدمات فرهنگی، ورزشی و فوق‌برنامه دانشجویان	
۳.۱۹۴.۹۹۰	۸۰۳.۳۸۸	اداری و پشتیبانی	
۹۲۶.۶۶۱	۳۸.۹۴۵	نگهداری و تعمیر	
۱.۳۶۵.۲۰۶	۱۰.۳۱۸	تلفن و حامل‌های انرژی	
۶۸۸.۷۶۰	۰	اجاره	
۱.۵۰۹.۷۱۰	۷۴۱.۷۹۱	توسعه، بهسازی و ارتقای توانمندی منابع انسانی	
۱.۲۱۱.۶۵۸	۲۹۸.۳۹۵	آزمون، مصاحبه دانشجویان و سایر هزینه‌های آموزش	
۱۰۸.۰۰۰.۰۰۰	۱۲۶.۳۷۸.۶۶۲	جمع کل	

مأخذ: گزارش دانشگاه فرهنگیان در راستای لایحه بودجه سال ۱۴۰۵.

۵-۶. تمرکز بر پروژه‌های نوسازی، تکمیل و بازسازی فضاهای آموزشی و پرورشی بدون در نظر گرفتن ردیف‌های مربوط به احداث

در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ عنوان برنامه‌هایی که برای اعتبارات تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت آموزش و پرورش در نظر گرفته شده، فاقد لفظ «احداث» است و تماماً در جدول ۴ پیوست ۱، که بیانگر برنامه‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای است، با عباراتی همچون این موارد آمده است:

- تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی؛
- کمک به تأمین تجهیزات کلاسی مدارس و آموزش مجازی؛
- تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات؛
- تخریب و بازسازی مدارس غیراستاندارد، مقاوم‌سازی مدارس بدون استحکام و تأمین تجهیزات آموزشی؛
- تجهیز مدارس؛
- تجهیزات کمک‌آموزشی.

این بدین معناست که در سال آتی وزارت آموزش و پرورش عمدتاً بر پروژه‌های نوسازی، تکمیل و بازسازی فضاهای آموزشی و پرورشی تمرکز خواهد داشت و اعتبارات این دستگاه صرف «نوسازی، بهسازی، تعمیر و تجهیز» فضاهای آموزشی و پرورشی خواهد شد. البته اعتبار مربوط به احداث، اعتبارات «احداث، تکمیل و تعمیر سرویس‌های بهداشتی و آبخوری مدارس» به‌صورت جداگانه در نظر گرفته شده است که ذکر آن در بخش پیشین آمد.

۷-۵. چالش‌های حقوق، دستمزد و رفاهیات فرهنگیان

بهبود وضعیت معیشتی فرهنگیان را، که همواره یکی از دغدغه‌های اصلی قانونگذاران/ سیاستگذاران و مجریان بوده است، باید در بودجه‌های سنواتی دنبال کرد. جدول ۱۷ نشان می‌دهد که افزایش ۲۵ درصدی حقوق، محاسبه میانگین اضافه‌کار و اعمال فوق‌العاده ویژه حداقل نیازمند پیش‌بینی ۶۶۷ هزار میلیارد تومان در ردیف ۱۲۷۵۰۳ (ادارات کل استان‌ها) است که در حال حاضر این ردیف ۴۰۲ هزار میلیارد تومان و افزایش رتبه‌بندی در جدول ۹ لایحه بودجه به میزان ۷ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که نشان می‌دهد اعتبارات لایحه سال ۱۴۰۵ تنها متناسب با رشد ۲۰ درصدی حقوق و اجرای ارتقای رتبه‌بندی معلمان خواهد بود و عملاً امکان اعمال فوق‌العاده ویژه و بندهای «۲» و «۶» و «۷» جدول ۱۸ وجود نخواهد داشت.

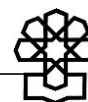
جدول ۱۸. شرح نیاز ردیف ۱۲۷۵۰۳ برای بهبود وضعیت معیشتی فرهنگیان

ردیف	عنوان هزینه	مبلغ
۱	افزایش ۲۵ درصدی حقوق	۴.۰۰۱.۷۵۰.۰۰۰
۲	اضافه‌کار میانگین ۱۵۰ ساعت	۴۱.۹۵۵.۴۷۸
۳	مابه‌التفاوت تا ۵۰ درصد فوق‌العاده ویژه	۲۶۸.۱۸۹.۲۶۰
۴	افزایش ۱۰ درصدی رتبه‌بندی	۷۲.۶۲۲.۲۷۹
۵	فوق‌العاده خاص	۱.۴۱۰.۰۰۰.۰۰۰
۶	ضوابط اجرایی پرداخت رفاهی	۶۵۱.۰۰۰.۰۰۰
۷	مطالبات باقی‌مانده پرسنلی و غیرپرسنلی	۲۲۸.۳۷۰.۰۰۹
	جمع	۶.۶۷۳.۸۸۷.۰۲۶

مأخذ: گزارش لایحه پیشنهادی بودجه وزارت آموزش و پرورش در سال ۱۴۰۵.

۸-۵. عدم پیش‌بینی کامل معوقات پرداخت نشده فرهنگیان

چنان‌که گذشت، در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ ردیف در جدول ۹ (متفرقه اعمال نشده) وجود داشت که موجب پرداخت برخی از مطالبات فرهنگیان و بدهی‌های وزارت آموزش و پرورش می‌شد؛ اما در سال جاری به نظر می‌رسد پیش‌بینی اعتبارات مورد نیاز برای دور جدید رتبه‌بندی معلمان مانع از پیش‌بینی این مبلغ شده است. با این حساب و از آنجاکه اعتبارات ردیف ادارات کل استان‌ها نیز تقریباً فقط به میزان افزایش حقوق معلمان و نامتناسب با افزایش هزینه‌ها به دلیل تورم رشد داشته است، پرداخت مطالبات و دیون انباشته فرهنگیان ناممکن خواهد بود. بخشی از این بدهی‌ها در جدول ۱۹ گزارش شده است:

جدول ۱۹. معوقات پرداخت نشده سال ۱۴۰۳ و دیون انباشته شده و پرداخت نشده تا پایان سال مالی ۱۴۰۳ یکصد ریال

ردیف	عنوان هزینه	هزینه‌ای / ضروری / پرسنلی	سال
۱	مطالبات پرسنلی ثبت شده در سامانه سمد	۶۸.۱۵۵.۵۰۱	تا پایان اسفندماه ۱۴۰۱
۲	معوقات رتبه‌بندی شاغلین	۹۶۸۰۶.۵۰۴	۱۴۰۰-۱۴۰۱
۳	هزینه سفر کارکنان انتقالی	۱.۳۲۱.۹۲۰	تا پایان اسفندماه ۱۴۰۳
۴	مأموریت اداری (کارکنان اداری، آموزشی و رانندگان)	۵.۱۷۵.۴۵۲	تا پایان سال ۱۴۰۳
۵	سنوات و مرخصی کارکنان قراردادی	۴.۶۷۵.۷۳۶	از سال ۱۳۹۷ تا سال ۱۴۰۲
۶	هزینه لباس کارکنان مشمول	۶.۳۴۹.۰۹۱	۱۴۰۳
۷	بدهی املاک وقفی و استیجاری وزارت آموزش و پرورش (اداره کل استان‌ها به اداره اوقاف)	۳۶.۲۹۲.۲۳۳	تا پایان سال ۱۴۰۲
۸	مطالبات بیمه سلامت کارکنان ایثارگر بازنشسته به سازمان بیمه سلامت کشور	۷.۱۴۳.۵۷۲	۱۴۰۲
۹	هزینه مهدکودک	۲.۴۵۰.۰۰۰	۱۴۰۱ الی ۱۴۰۳
	جمع	۲۲۸.۳۷۰.۰۰۹	

مأخذ: همان.

نکته قابل توجه آن است که عدم پیش‌بینی پرداخت این مطالبات در بودجه سال آتی موجب خواهد شد تا بدهی‌های جدید نیز در صورت تخصیص نیافتن کامل اعتبارات پیش‌بینی شده در بودجه سال ۱۴۰۴، به این مبلغ افزوده، و روند پرداخت بدهی‌ها که از دو سال گذشته آغاز شده بود، متوقف و بار دیگر بر حجم بدهی‌های وزارت آموزش و پرورش و مطالبات فرهنگیان افزوده شود. همچنین پرداخت برخی از مطالبات، همچون هزینه مهدکودک، در تضاد با سیاست‌های کلان نظام حکمرانی به‌ویژه سیاست‌های جوانی جمعیت نیز است.

۹-۵. کم‌برآوردی سهم پرداختی دولت به صندوق ذخیره فرهنگیان

براساس بند «ث» ماده (۸۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت، دولت مکلف بوده است همه‌ساله معادل سهم واریزی فرهنگیان به صندوق ذخیره فرهنگیان را به‌طور کامل در ردیف اعتباری خاصی در بودجه سنواتی منظور و پرداخت نماید. همچنین براساس تبصره این ماده نیز دولت موظف بوده نسبت به تأدیه دیون قانونی حسابرسی شده خود به صندوق ذخیره فرهنگیان اقدام قانونی به عمل آورد. اما باوجود این، نه‌فقط در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ معادل واریزی فرهنگیان به صندوق ذخیره فرهنگیان برآورد نشده، بلکه سهم دولت نسبت به سال گذشته با افت ۵۰ درصدی نیز همراه بوده و به ۱۰ میلیارد تومان رسیده است.

این درحالی است که براساس آخرین اطلاعات دریافتی از وزارت آموزش و پرورش و صندوق ذخیره فرهنگیان، بدهی دولت به این صندوق تا پایان سال ۱۴۰۴ حدود ۱۱ هزار میلیارد تومان و با پیش‌بینی سال ۱۴۰۵ حدود ۱۴ هزار میلیارد تومان است که جزئیات آن در جدول ۲۰ آمده است:

جدول ۲۰. مطالبات مؤسسه صندوق ذخیره فرهنگیان از دولت تا پایان سال ۱۴۰۴ و پیش‌بینی سال ۱۴۰۵ یکصد ریال

ردیف	سال	قانون برنامه	واریزی اعضا	دریافتی از دولت	مانده طلب از دولت
۱	۱۴۰۱-۱۳۹۶	ششم	۵۰.۲۸۴.۸۱۰	۴.۱۱۱.۵۰۷	۴۶.۱۷۳.۳۰۳
۲	۱۴۰۲		۱۸.۱۲۱.۶۰۴	۳۰.۰۰۰	۱۸.۰۹۱.۶۰۴
۳	۱۴۰۳	هفتم	۲۱.۲۳۴.۹۷۴	۰	۲۱.۲۳۴.۹۷۴
۴	۱۴۰۴		۲۶.۳۳۸.۰۸۶	۰	۲۶.۳۳۸.۰۸۶
۵	پیش‌بینی ۱۴۰۵		۳۱.۶۰۵.۷۰۳	۰	۳۱.۶۰۵.۷۰۳
جمع			۱۴۷.۵۸۵.۱۷۷	۴.۱۴۱.۵۰۷	۱۴۳.۴۴۳.۶۷۰

مأخذ: همان.

از سوی دیگر، اگر آن‌طور که در جدول ۲۰ آمده است، کل واریزی اعضا به صندوق در سال ۱۴۰۴ حدود ۲/۶ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شود، با احتساب ۶۹۳.۱۷۲ عضو صندوق، یعنی پرداختی ماهیانه کل فرهنگیان به صندوق حدود ۲۶۳ میلیارد تومان است، در حالی که کل اعتبار پیش‌بینی شده برای پرداخت مطالبات صندوق در لایحه سال آتی ۱۰ میلیارد تومان است!

۱۰-۵. بی‌توجهی به آموزش مجازی و تکمیل زیرساخت‌های آن

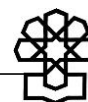
در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ انتظار آن بود که با توجه به شرایط خاص کشور در حوزه ناترازی‌های انرژی، آلودگی‌های هوا و سایر شرایط غیرقابل پیش‌بینی اعتبارات ویژه‌ای برای تکمیل زیرساخت‌های آموزش مجازی در نظر گرفته شود؛ اما لایحه بودجه از این مهم خالی است. بنا بر برآوردهای اخذ شده از وزارت آموزش و پرورش، هم‌اکنون زیرساخت‌های پلتفرم شاد، به‌عنوان اصلی‌ترین پلتفرم آموزش مجازی، فقط مهابی پشتیبانی از دو میلیون دانش‌آموز به‌صورت هم‌زمان است و برای تکمیل سرورهای آن به‌منظور پشتیبانی از حداقل نیازهای آموزشی کشور نیاز به ۵/۵ هزار میلیارد تومان اعتبار است. علاوه بر این، امور جاری سکوی (پلتفرم) شاد برای ارائه خدمات در سال آتی نیازمند ۱/۵ هزار میلیارد تومان است که در حال حاضر لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ هیچ‌گونه تدبیری برای آن نیندیشیده است.^۱

۱۱-۵. کم‌توجهی به فعالیت‌های کیفیت‌بخشی، اجرای سند تحول بنیادین، بهداشت، سلامت، تربیتی بدنی

و پرورشی

با آنکه فعالیت‌های مربوط به امور تربیتی و تربیت‌بدنی دانش‌آموزان در مدارس با مشکلات عدیده‌ای مواجه است و آمار در حوزه وضعیت جسمانی دانش‌آموزان یا آسیب‌های اجتماعی نیز نشان‌دهنده آن است که در سال‌های آتی نیاز به

۱. وضعیت فعلی پلتفرم شاد و اعتبارات مورد نیاز برای تکمیل سرورهای آن و پرداخت هزینه‌های جاری براساس اطلاعات ارائه شده در جلسات تخصصی کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی با موضوع «راهکارهای تأمین زیرساخت‌های آموزش مجازی دانش‌آموزان» مورخ یکشنبه ۱۴۰۴/۸/۱۸ و سه‌شنبه ۱۴۰۴/۱۰/۹ آمده است.

تدابیر ویژه در این حوزه‌هاست، رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) هم در سال ۱۴۰۴ و هم در سال ۱۴۰۳ تأکیدات ویژه‌ای بر لزوم توجه به حوزه‌های پرورشی داشته‌اند که متأسفانه در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ بی‌توجهی مشخصی به این حوزه‌ها شده که در جدول ۲۱ نمایان است. براساس این جدول، اعتبارات حوزه پرورشی فقط ۲ درصد رشد داشته و اعتبارات بهداشت، سلامت و تربیت‌بدنی مدارس نیز حدود ۲۰ درصد کاهش یافته است!

اعتبارات مربوط به طرح نماد نیز، که تکلیف بند «ب» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت^۳ است، هیچ‌گونه تغییری ندارد که نشان می‌دهد در سال آتی طرح نماد تضعیف خواهد شد.

جدول ۲۱. اعتبارات مربوط به فعالیت‌های پرورشی و تربیت‌بدنی مدارس یکصد ریال

عنوان	جمع اعتبارات ۱۴۰۵	جمع اعتبارات ۱۴۰۴	درصد تغییر
فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۱۷۵۰,۰۰۰	۲.۱۳
بهداشت، سلامت و تربیت‌بدنی مدارس	۱۵,۴۵۰,۰۰۰	۱۹۲۵۰,۰۰۰	-۱۹.۷۴
تأمین سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان و پیشگیری و مقابله بهنگام و مؤثر با آسیب‌های اجتماعی (نماد)	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	.

مأخذ: یافته‌های پژوهشگر از لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و قانون بودجه سال ۱۴۰۴.

علاوه بر این، اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش که در سال‌های گذشته دارای ردیف اعتباری مشخصی بوده است و رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) نیز از این مسئله ابراز خرسندی کرده بودند،^۴ در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در کنار ردیف‌های دیگر در ستاد وزارت آموزش و پرورش ادغام شده که البته تنها ادغام نبوده و با کاهش بودجه نیز همراه است که در جدول ۲۲ نشان داده شده است.

۱. بیانات رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) در دیدار با معلمان مورخ ۱۴۰۴/۲/۲۷: نکته آخر هم درمورد مسئله [معاونت] پرورشی است که جزو حرف‌های همیشگی و اصرارهای همیشگی ماست و کسانی با غفلت، با بی‌توجهی، یک دوره‌ای مسئله معاونت پرورشی را مغفول‌عنه قرار دادند، حذف کردند، بی‌اعتنایی کردند؛ استدلال‌های غلطی هم مطرح کردند در این زمینه که رد شد. خب خوشبختانه امروز من دیدم وزیر محترم راجع به مسائل پرورشی و معاون پرورشی و مانند اینها توضیحاتی دادند؛ این را ان‌شاءالله دنبال کنید، به بهترین وجهی این کار انجام بگیرد. اینها راجع به آموزش و پرورش.

۲. بیانات رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) در دیدار با معلمان مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۲: سرفصل سوم، مسئله معاونت پرورشی است. یک برهه‌ای از زمان این فکر را القا کردند که معاونت پرورشی اصلاً لازم نیست؛ چرا؟ منطقتان هم این بود که می‌گفتند پرورش به وسیله خود معلم باید انجام بگیرد. این حرف درستی است؛ کار معلم فقط تعلیم نیست؛ خود معلم باید تربیت هم بکند، پرورش هم بدهد؛ اما این کافی نیست؛ بحث سر این است. معاونت پرورشی یکی از مهم‌ترین بخش‌های آموزش و پرورش است. البته امروز معاونت پرورشی مشکلاتی دارد؛ حالا کمبود منابع مالی و نگاه‌های مختلف [هست اما این بخش] باید تقویت بشود.

۳. بند «ب» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت؛ سازمان مکلف است به‌منظور تأمین سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان و پیشگیری و مقابله بهنگام و مؤثر با آسیب‌های اجتماعی و رفتارهای پرخطر دانش‌آموزان، با استفاده از ظرفیت‌های قانونی در اختیار از جمله ظرفیت‌های سازمان‌ها و نهادهای متولی، اعم از وزارت کشور، سازمان‌های بهزیستی کشور و صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، شورای اجتماعی کشور و دستگاه‌های درمانی، حمایتی، انتظامی، قضایی، فرهنگی، ورزشی و تربیتی و تجمیع منابع قابل اختصاص برای این امر اقدام نماید.

۴. بیانات رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) در دیدار با معلمان مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۲: اگر چنانچه در آموزش و پرورش نشستند با صاحب‌نظران بحث کردند، همفکری کردند، بالاخره یک نقشه راهی برای اجرای سند تحول درست کردند، [اما] وقتی که می‌خواهند بودجه را تنظیم کنند، مدام مشکل درست شد، در دولت مشکل درست شد، در مجلس ایراد گرفته شد، خب به جایی نمی‌رسد. باید دولت و مجلس حمایت کنند ... البته شنیده‌ام که بعد از یازده سال، یک ردیف مستقلی در بودجه برای اجرای سند معین شده؛ خیلی خوب، مبارک است ان‌شاءالله! [اگر] تحقق پیدا کند، کار پیش برود ان‌شاءالله، خوب است.

یکصد ریال

جدول ۲۲. کاهش اعتبارات ردیف‌های ادغام شده در ستاد وزارت آموزش و پرورش

تفکیک و جمع در قانون بودجه ۱۴۰۴	اعتبارات در لایحه ۱۴۰۵	عنوان
۱۴۰۷۵۰۰۰۰	۱۰.۷۹۰.۰۰۰	دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش
		اجرای سند تحول بنیادین
		خرید خدمات و برون‌سپاری
		سنجش، ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش

مأخذ: همان.

۱۲-۵. ناممکن بودن اجرای تکالیف برنامه هفتم پیشرفت به‌ویژه در حوزه نیروی انسانی و توسعه و تجهیز

مدارس

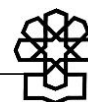
مطابق بند «ب» ماده (۱۱۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت، دولت مکلف بوده است جدول تأمین منابع موضوع این بند را تحت عنوان «منابع اجرای احکام برنامه» هر سال در بودجه سنواتی درج کند و میزان تحقق آن را در گزارش سالیانه برنامه هفتم ارائه نماید. باوجود این، چنین پیوستی همراه با لایحه بودجه ارسال نشده است. نگاهی به ردیف‌های اعتباری دستگاه‌های مجری تکالیف برنامه در لایحه نیز نشان می‌دهد در تنظیم بودجه دستگاه‌ها توجه ویژه‌ای به تکالیف برنامه هفتم نشده است. برای مثال، برنامه هفتم در حوزه نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور اهدافی را تا پایان برنامه در نظر گرفته است که تحقق آنها الزاماً نیازمند پیش‌بینی اعتبارات ویژه در بودجه‌های سنواتی است. بخشی از این اهداف و اعتبارات مورد نیاز برای انجام آنها در جدول ۲۳ گزارش شده است:

جدول ۲۳. منابع مورد نیاز برای برخی از اهداف کمی نوسازی و تجهیز مدارس کشور در برنامه هفتم پیشرفت یکصد ریال

ماده	شاخص	میزان	اعتبار مورد نیاز در طول سال‌های برنامه			
			۱۴۰۷	۱۴۰۶	۱۴۰۵	۱۴۰۴ و ۱۴۰۳
ماده (۸۷) جدول ۲۰	سرانه فضاهای آموزشی و پرورشی	۶/۱ متر مربع	۱۵۳۱.۱۲۰۶۰۰	۱۰۹۳۶۵۷۶۰۰	۷۸۱.۱۸۴۰۰۰	۹۵۶۵۵۱۸۷۶
ماده (۸۷) جدول ۲۰	استانداردسازی سامانه‌های سرمایشی و گرمایشی مدارس	۱۰۰ درصد	۲۹۵۸۰۳۲۰۰	۲۱۱۲۸۸۰۰۰	۱۵۰۹۲۰۰۰۰	۱۸۴۸۰۰۰۰۰
ماده (۸۷) جدول ۲۰	مقاوم‌سازی و بازسازی کلاس‌های فرسوده و غیراستاندارد	۸۰ درصد	۸۸۳۵۶۸۰۰۰	۶۳۱۱۲۰۰۰۰	۴۵۰۸۰۰۰۰۰	۵۵۲۰۰۰۰۰۰
تبصره بند «د» ماده (۹۲)	مجتمع‌های آموزشی بزرگ مقایسه (حیات طیبه)	۲۰۰ مجتمع	۱۸۴۳۹۶۸۰۰	۱۳۱۷۱۲۰۰۰	۹۴۰۸۰۰۰۰۰	۱۱۵۲۰۰۰۰۰۰

مأخذ: برآورد دریافتی از سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور.

اعتبارات مورد نیاز درحالی است که سرجمع اعتبارات تملک‌داری‌های سرمایه‌ای سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور در سال آتی ۳۶ هزار میلیارد تومان است و چنان‌که آمد، منبعی نیز برای احداث پروژه‌ها دیده نشده و عمده منابع برای نوسازی، بهسازی یا تجهیز مدارس پیش‌بینی شده است؛ لذا به نظر می‌رسد نهضت توسعه عدالت و کیفیت آموزشی از مسیر ساخت مدرسه، که اصلی‌ترین گفتمان دولت چهاردهم برای ارتقای نظام آموزش و پرورش

است، در سال ۱۴۰۵ با چالش‌های فراوانی همراه خواهد بود و احتمال آن وجود دارد که دولت در عمل به اهداف برنامه هفتم پیشرفت در حوزه آموزش و پرورش مانند سال نخست ناکام بماند.

علاوه بر حوزه ساخت‌وساز مدارس، برآورد اعتبارات هزینه‌ای چه در حوزه دانشگاه فرهنگیان و چه در حوزه معلمی نشان می‌دهد که احتمالاً دولت نخواهد توانست تکالیف برنامه هفتم را در حوزه نیروی انسانی (از قبیل کاهش نسبت دانش‌آموز به مربی امور پرورشی به ۱۵۰ نفر، نسبت دانش‌آموزان به معلم تربیت بدنی به ۲۵۰ نفر و نسبت دانش‌جو معلم به هیئت‌علمی تمام‌وقت (حضوری) دانشگاه فرهنگیان به ۳۰ نفر) اجرایی کند.

در مجموع لازم بود در اجرای ماده (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، و نیز ایجاد بستر لازم برای نظارت بر اجرای قانون برنامه، احکام جزئی مرتبط از قانون برنامه هفتم در خصوص آموزش و پرورش، از حیث اجرا یا عدم اجرا به‌منظور تأمین مالی در لایحه بودجه تعیین تکلیف شوند. طبق ماده (۱) قانون الزامات و احکام مورد نیاز قوانین و بودجه‌های سنواتی مصوب سال ۱۴۰۴ نیز دولت باید الزامات بودجه‌ای قوانین از جمله قانون برنامه هفتم را در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، درج کند؛ در غیر این صورت، نقض صدر اصل (۵۲) قانون اساسی (مبنی بر تهیه لایحه بودجه براساس ترتیبات قانونی) رخ داده است.

۶. جمع‌بندی و پیشنهاد سیاستی

لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در حوزه وزارت آموزش و پرورش را می‌توان در بهترین حالت تلاش دولت برای تأمین حداقل هزینه‌های ضروری وزارتخانه و افزایش حقوق متعارف معلمان و جلوگیری از اعمال رویکرد انقباضی در بخش هزینه‌های وزارت آموزش و پرورش دانست؛ این تلاش با کاستن از هزینه‌های کیفیت‌بخشی و تمرکز بر حقوق و دستمزد و انجام مرحله ارتقای رتبه‌بندی معلمان است. در این حالت به نظر می‌رسد گفتمان اصلی دولت چهاردهم در حوزه آموزش و پرورش با عنوان «نهضت توسعه عدالت و کیفیت آموزشی»، که در گام نخست از مسیر ساخت مدرسه بوده است، با چالش‌های فراوانی در تأمین مالی از منابع بودجه عمومی دولت همراه شود که ظاهراً تحت تأثیر نگاه خاص دولت در جلب مشارکت‌های مردمی و نهادی در ساخت مدرسه و بهره‌مندی از اعتباراتی همچون مسئولیت اجتماعی شرکت‌های دولتی است. در واقع دولت به‌نوعی در تلاش است با کاستن از تأمین مالی دولتی امر مدرسه‌سازی و مدرسه‌داری، هزینه‌های آموزش و پرورش را با جلب مشارکت‌های عمومی تأمین کند. در هر صورت بودجه آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ دارای نقاط قوت و ضعفی به این قرار است:

۱. کم‌برآوردی سهم آموزش و پرورش از برخی منابع حاصل از قوانین جاری به‌خصوص قانون برنامه هفتم پیشرفت (همچون عوارض گاز و ۰/۲ درصد از محل مالیات بر ارزش‌افزوده).

۲. تبدیل دانشگاه فرهنگیان به دانشگاهی نیمه‌خصوصی با افزایش احتمالی کسور دانش‌جو معلم.

۳. توقف پروژه‌های احداث مدارس در سال ۱۴۰۵.

۴. چالش‌های توزیع شیر مدارس.

۵. چالش‌های اعمال فوق‌العاده ویژه و رفاهیات فرهنگیان.

۶. عدم امکان پرداخت باقی‌مانده مطالبات فرهنگیان در سال ۱۴۰۵.
۷. چالش‌های احتمالی اجرای مرحله جدید رتبه‌بندی معلمان (حذف شود چالشی وجود نخواهد داشت).
۸. کم‌برآوردی سهم پرداختی دولت به صندوق ذخیره فرهنگیان.
۹. بی‌توجهی به آموزش مجازی و تکمیل زیرساخت‌های آن.
۱۰. کم‌توجهی به فعالیت‌های کیفیت‌بخشی، اجرای سند تحول بنیادین، بهداشت، سلامت، تربیتی بدنی و پرورشی.
۱۱. ناممکن بودن اجرای تکالیف قانون برنامه هفتم پیشرفت به‌ویژه در حوزه نیروی انسانی و توسعه و تجهیز مدارس.
- براساس این چالش‌ها پیشنهادهایی با توجه به محدودیت‌های مجلس شورای اسلامی در اصلاح لایحه بودجه ارائه می‌شود:
۱. تغییر عنوان ردیف ۱۰-۵۲۰۰۰۰۰ جدول ۹ لایحه بودجه از «طرح تغذیه رایگان دانش‌آموزان در مدارس ابتدایی دولتی» به «طرح تغذیه رایگان دانش‌آموزان با اولویت مدارس شبانه‌روزی و مناطق کمتر توسعه‌یافته موضوع تصویب‌نامه شماره ۷۶۲۵۴ / ت ۳۶۰۹۵ ه مورخ ۱۳۸۸/۴/۱۰ هیئت‌وزیران

از آنجاکه تعبیه ردیف برای تغذیه رایگان در مدارس به‌صورت عمومی همواره با چالش‌های فراوانی همراه بوده و در نهایت نیز به دلیل مشکلات اجرایی، تورم مواد غذایی، مشکلات حمل‌ونقل و... دولت نتوانسته است شیر رایگان را به‌صورت منظم و پیوسته به دانش‌آموزان تحویل دهد، بهتر آن است که ردیف مذکور به‌صورت عمومی و ویژه به کل دانش‌آموزان ابتدایی به تصویب نرسد و قیود بیشتری از جمله «با اولویت مدارس شبانه‌روزی و مناطق محروم» به آن افزوده شود؛ به‌ویژه آنکه با توجه به افزایش قیمت شیر در سال آینده عملاً امکان توزیع شیر به کل دانش‌آموزان مدارس دولتی با اعتبار دیده شده ممکن نخواهد بود و از طرفی با اعمال سیاست حذف ارز ترجیحی و افزایش قیمت کالاهای اساسی تأمین هزینه‌های غذا در مدارس شبانه‌روزی با مشکلات عدیده‌ای مواجه خواهد بود.

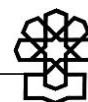
۲. افزودن واژه «احداث» به ردیف‌های اعتبارات تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور در پیوست ۱ لایحه بودجه

چنان‌که بیان شد، ردیف‌های در نظر گرفته شده برای اعتبارات تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ معطوف به نوسازی، بهسازی و تعمیر و نگهداری مدارس کشور است و در واقع هیچ اعتباری برای احداث مدارس در نظر گرفته نشده است. در حالی که بهتر آن است مجموع این اعتبارات در اختیار دستگاه قرار گیرد تا براساس نیازهای سال آتی برنامه‌ریزی نماید و از اکنون، آن هم توسط قانون برای اعتبارات دستگاه محدودیت ایجاد نشود. لذا پیشنهاد می‌شود در تمام ردیف‌های سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور در جدول ۴ پیوست ۱ لایحه بودجه عبارت «احداث» نیز افزوده شود.

۳. تفکیک ردیف اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش از ردیف‌های تجمیعی در ستاد وزارت آموزش

و پرورش

تعبیه ردیف خاص اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش در لوایح بودجه سنواتی دستاورد ویژه‌ای برای نظام آموزش و پرورش بوده است که هرچند در سال‌های نخستین منابع آن صرف برنامه‌های کیفیت‌بخشی سابق بر این شد، اما امید بود در سال‌های آتی و به تدریج اصلاح شود و به اجرای سند کمک کند. با وجود این، در لایحه بودجه سال

۱۴۰۵ این ردیف از جدول (۷-ب) حذف و در ردیف ستاد وزارت آموزش و پرورش ادغام و البته اعتبارات مربوط به آن با کاهش نسبت به قانون سال ۱۴۰۴ در جدول (۷-ج) لایحه بودجه گزارش شده است. در خصوص این اقدام، بیم آن است که در سال‌های آتی با حذف جدول (۷-ج) عملاً ردی از ردیف مستقل اجرای سند تحول بنیادین باقی نماند و این مهم به فراموشی سپرده شود. لذا پیشنهاد می‌شود ردیف مستقل اجرای سند تحول بنیادین همچنان تفکیک شده باقی بماند.

۴. تفکیک ردیف «پاداش پایان خدمت بازنشستگان وزارت آموزش و پرورش» از کل اعتبارات مربوط به «پاداش پایان خدمت بازنشستگان» در ردیف ۱۹-۵۵۰۰۰۰۰ جدول ۹ لایحه با در نظر گرفتن ۴۸/۶ هزار میلیارد تومان

باتوجه به اهمیت پرداخت پاداش پایان خدمت بازنشستگان و حجم بالای درخواست‌های پرداخت پاداش در سال آتی پیشنهاد می‌شود به منظور تضمین سهم آموزش و پرورش از اعتبارات دیده شده، همچون سال‌های گذشته ردیف آموزش و پرورش به صورت مستقل در جدول ۹ و با اعتبار ۴۸/۶ هزار میلیارد تومان درج شود.

۵. تعبیه اعتباری از محل فروش اوراق مشارکت برای ساخت مجتمع‌های بزرگ مقایسه (حیات طیبه)

باتوجه به تکلیف بند «د» ماده (۹۲) برنامه هفتم پیشرفت برای ساخت حداقل دو یست مجتمع آموزشی بزرگ مقایسه (حیات طیبه)^۱ پیشنهاد می‌شود اعتباری به میزان ۱۰ هزار میلیارد تومان از محل فروش اوراق مشارکت برای سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور لحاظ شود.^۲

۶. اصلاح پیش‌بینی اعتبارات موضوع بند «ب» ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و بند «ج» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت (ایمن و استانداردسازی سامانه گرمایشی و سرمایشی مدارس از محل دریافت عوارض گاز مصرفی از مشترکان در ردیف ۱۵۲-۷۳۰۰۰۰ جدول (۷-۱))

باتوجه به عملکرد این ردیف در سال ۱۴۰۴، که طی بخش‌های گذشته بیان شد، پیشنهاد می‌شود به دلیل تأثیر این اعتبارات در ایمن و استانداردسازی سامانه گرمایشی و سرمایشی مدارس برآورد دقیقی (حداقل ۱۰ هزار میلیارد تومان) از اعتبارات در ردیف مذکور قید شود.

۱. تعریف مدارس حیات طیبه براساس تبصره بند «د» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت: مجتمع آموزشی و پرورشی بزرگ مقایسه (حیات طیبه) به مجموعه‌ای از واحدهای آموزشی و پرورشی اطلاق می‌شود که دارای دوره‌های تحصیلی مختلف با حداقل ۲۶ کلاس و ۱۰۰۰ دانش‌آموز، به صورت تمام‌ساختی مشتمل بر فضاهای آموزشی، پرورشی، آزمایشگاهی، کارگاهی و ورزشی است.

۲. فروش اوراق توسط دولت باید در چارچوب ضوابط قانونی به خصوص قانون برنامه هفتم باشد. باتوجه به اینکه اوراق مالی اسلامی معمولاً دارای سقف مشخصی است و در قانون الزامات و احکام مورد نیاز بودجه نیز ضرورت تعیین سقف برای آن و تضمین اصل و سود آن مورد توجه بوده است، باید به این مسائل توجه کرد.

۳. مطابق تبصره «۲» ماده (۱۸۲) آیین‌نامه داخلی مجلس، این پیشنهاد از آنجاکه موجب افزایش سقف بودجه خواهد شد، فقط تا پیش از مرحله بررسی بودجه در صحن مجلس شورای اسلامی قابل اعمال خواهد بود. در این ماده تصریح شده است: «در جلسه علنی، تنها پیشنهادهایی که توسط نمایندگان و کمیسیون‌ها در زمان مقرر دریافت و به چاپ رسیده، مشروط به عدم مغایرت با قانون برنامه، قابل طرح می‌باشد. پیشنهادهایی که منبع درآمد مشخصی نداشته باشد، قابل طرح نخواهد بود و پیشنهادهایی که مازاد بر سرجمع نباشد زمانی قابل طرح است که ردیف مشخص جایگزین را معین نماید. تشخیص موارد مذکور با رئیس جلسه خواهد بود».

۷. واقعی سازی اعتبارات وزارت آموزش و پرورش از محل ۰/۲ درصد مالیات بر ارزش افزوده (موضوع بند «ت» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت)

براساس بند «ت» ماده (۹۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت دو دهم واحد درصد (۰/۲٪) از محل مالیات بر ارزش افزوده به منظور تخریب، بازسازی، مقاوم سازی و تأمین تجهیزات آموزشی مدارس و دانشگاه‌ها آموزش و پرورش به سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور و دانشگاه‌های فرهنگیان، شهید رجایی و فنی و حرفه‌ای اختصاص داده می‌شود. سهم مذکور در حال حاضر برای سازمان نوسازی، دانشگاه فرهنگیان و شهید رجایی براساس اطلاعات جدول (۷-۱) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در مجموع حدود ۱۰/۳۶ هزار میلیارد تومان برآورد شده است و با سهم دانشگاه ملی مهارت به ۱۱/۳۶ هزار میلیارد تومان می‌رسد. در حالی که با احتساب کل درآمدهای ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده به نظر می‌رسد این عدد حداقل باید حدود ۲۲ هزار میلیارد تومان ذکر می‌شد.

البته شایان ذکر است که اختلافی در خصوص مبنای محاسبه سهم ۰/۲ درصدی دستگاه‌های مذکور در قانون از محل درآمدهای مالیات بر ارزش افزوده وجود دارد. براساس محاسبات فعلی، سهم دستگاه‌ها فقط از ۵ درصد منابع حاصل از مالیات بر ارزش افزوده که در اختیار دولت است، محاسبه شده است؛ در حالی که هم مشروح مذاکرات صحن علنی مجلس در هنگام تصویب قانون برنامه هفتم پیشرفت و هم عملکرد قوانین بودجه گذشته نشان می‌دهد که منظور قانونگذار کل ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده است.

منابع و مأخذ

۱. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با رعایت اصلاحات شورای بازنگری قانون اساسی در سال ۱۳۶۸.
۲. قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۷-۱۴۰۳)؛ مصوب ۱۴۰۳/۳/۱ مجلس شورای اسلامی و مصوبه ۱۴۰۳/۴/۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام.
۳. لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور.
۴. گزارش «لایحه پیشنهادی بودجه وزارت آموزش و پرورش سال ۱۴۰۵»؛ دفتر برنامه، بودجه و مدیریت منابع وزارت آموزش و پرورش؛ پاییز ۱۴۰۴.
۵. گزارش «دانشگاه فرهنگیان در راستای لایحه بودجه سال ۱۴۰۵»؛ معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منابع دانشگاه فرهنگیان؛ پاییز ۱۴۰۴.
۶. قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استان‌ها، شهرستان‌ها و مناطق کشور، مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۲۶ مجلس شورای اسلامی.
۷. قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته، مصوب ۱۳۹۳/۷/۳۰ مجلس شورای اسلامی.
۸. قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، مصوب مجلس شورای اسلامی.
۹. قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی، مصوب ۱۳۹۵/۹/۱۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحات و الحاقات بعدی.

پیوست ۱. جمع اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و دستگاهها و برنامه‌های زیرمجموعه در لایحه بودجه ۱۴۰۵ و قانون بودجه ۱۴۰۴ یکصد ریال

عنوان	۱۴۰۵			۱۴۰۴			تغییرات		
	جمع هزینه‌ای	جمع تملک‌داری	جمع کل	جمع هزینه‌ای	جمع تملک‌داری	جمع کل	هزینه‌ای	تملک	کل
وزارت آموزش و پرورش	۴,۵۶۲,۲۷۱,۴۷۲	۴۵۷,۹۵۳,۳۹۵	۵,۰۲۰,۲۲۴,۸۶۷	۳,۵۸۴,۷۱۲,۲۰۱	۳۵۷,۱۵۲,۷۱۶	۳,۹۴۱,۸۶۴,۹۱۷	۲۷,۲۷	۲۸,۲۲	۲۷,۳۶
ستاد وزارت آموزش و پرورش	۸۹,۳۰۹,۰۰۰	۴۹,۱۷۸,۹۹۰	۱۳۸,۴۸۷,۹۹۰	۸۸۳,۱۲۷,۰۲	۱۸۱۱۶,۰۰۰	۱,۰۶۴,۲۸۷,۰۲	۱,۱۳	۱۷۱,۴۷	۳۰,۱۲
ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها	۴,۰۲۷,۰۶۰,۰۰۰	.	۴,۰۲۷,۰۶۰,۰۰۰	۳۲۰,۴۶۰,۰۰۰	.	۳,۲۰۴,۶۰۰,۰۰۰	۲۵,۶۶	--	۲۵,۶۶
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۵۶,۸۴۷,۰۰۰	۱,۰۸۰,۰۰۰	۵۷,۹۲۷,۰۰۰	۳۶۶۵,۰۰۰	۲۱۴,۰۰۰	۳,۸۷۹,۰۰۰	۵۵,۱۱	۴۰,۴۶۷	۵۷,۱۴
کمک به تأمین سرانه دانش‌آموزی و حمایت و ارتقای پوشش تحصیلی افراد لازم‌التعلیم	۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۴۵,۴۵	-	۴۵,۴۵
سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان	۵,۰۸۰,۰۰۰	۳۷۰,۰۰۰	۵,۴۵۰,۰۰۰	۴۰۰,۹۹۹,۹	۲۷۸,۰۰۰	۴,۲۸۷,۹۹۹	۲۶,۶۸	۳۳,۰۹	۲۷,۱۰
فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۱,۷۵۰,۰۰۰	.	۱,۱۷۵,۰۰۰	۲,۱۳	-	۲,۱۳
کمک به صندوق ذخیره فرهنگیان پس از تصویب اساسنامه	۱۰۰,۰۰۰	.	۱۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	.	۲۰۰,۰۰۰	-۵۰	-	-۵۰
دانشگاه شهید رجایی	۹,۸۶۰,۵۵۰	۸,۰۰۰,۰۰۰	۱۷,۸۶۰,۵۵۰	۸,۳۳۰,۰۰۰	۴۸۸,۰۰۰	۱۳,۲۱۰,۰۰۰	۱۸,۳۷	۶۳,۹۳	۳۵,۲۰
باشگاه دانش‌پژوهان جوان	۲,۱۵۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۲,۲۵۰,۰۰۰	۱,۸۶۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	۱,۸۹۰,۰۰۰	۱۵,۵۹	۲۳۳,۳۳	۱۹,۰۵
بهداشت، سلامت و تربیت‌بدنی مدارس	۱۵,۴۵۰,۰۰۰	.	۱۵,۴۵۰,۰۰۰	۱۹,۲۵۰,۰۰۰	.	۱۹,۲۵۰,۰۰۰	-۱۹,۷۴	-	-۱۹,۷۴
سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۲,۷۰۰,۰۰۰	۳۶۱,۸۷۶,۴۰۵	۳۶۴,۵۷۶,۴۰۵	۲,۱۶۰,۰۰۰	۲۹۷,۱۵۵,۷۱۶	۲۹۹,۳۱۵,۷۱۶	۲۵,۰۰	۲۱,۷۸	۲۱,۸۰
دانشگاه فرهنگیان	۱۵۰,۸۶۸,۶۸۲	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۸۰,۸۶۸,۶۸۲	۷۲,۲۰۰,۰۰۰	۳۲۶,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۴۸,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۸,۹۶	-۷,۹۸	۷۲,۵۸
سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۱۵,۸۴۶,۲۴۰	۵,۴۰۰,۰۰۰	۲۱,۲۴۶,۲۴۰	۱۲,۱۸۹,۵۰۰	۲۴۴۴,۰۰۰	۱۴,۶۳۳,۵۰۰	۳۰,۰۰	۱۲۰,۹۵	۴۵,۱۹
شرکت سهامی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱,۹۴۸,۰۰۰	۱۶,۹۴۸,۰۰۰	۱۳,۲۰۰,۰۰۰	۱,۴۳۵,۰۰۰	۱۴,۶۳۵,۰۰۰	۱۳,۶۴	۳۵,۷۵	۱۵,۸۰

پیوست ۲. تفکیک اعتبارات تجمیع شده در ستاد وزارت آموزش و پرورش (جدول ۷-ج)

یکصد ریال

۱۴۰۴			۱۴۰۵			عنوان
جمع	تملك	هزینه‌ای	جمع	تملك	هزینه‌ای	
۸۱,۷۲۳,۴۰۰	۱۶,۸۷۶,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰	۱۰۶,۰۸۳,۰۰۰	۳۷,۹۸۰,۰۰۰	۶۸,۱۰۳,۰۰۰	ستاد وزارت آموزش و پرورش
۲,۶۰۳,۳۰۲	۴۰۵,۰۰۰	۲,۱۹۸,۳۰۲	۳,۳۰۲,۰۰۰	۳۲۶,۰۰۰	۲,۹۷۶,۰۰۰	سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک
۳,۵۴۰,۰۰۰	۶۷۲,۰۰۰	۲,۸۶۸,۰۰۰	۳,۹۹۰,۰۰۰	۷۷۰,۰۰۰	۳,۲۲۰,۰۰۰	سازمان مدارس غیردولتی و مرکز توسعه مشارکت‌های مردمی
۴,۴۰۳,۰۰۰	۱۴۳,۰۰۰	۴,۲۶۰,۰۰۰	۴,۲۲۳,۰۰۰	۸۳,۰۰۰	۴,۱۴۰,۰۰۰	نهضت سوادآموزی
۱۴,۰۷۵,۰۰۰	۲۷۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰	۱۰,۷۹۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۱۰,۷۷۰,۰۰۰
	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۰,۰۰۰,۰۰۰			
	۳,۵۰۰,۰۰۰	.	۳,۵۰۰,۰۰۰			
	۳۰۵,۰۰۰	.	۳۰۵,۰۰۰			
						دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش
						اجرای سند تحول بنیادین
						خرید خدمات و برون‌سپاری
						سنجش، ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش

پیوست ۳. سرجمع اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و سهم بودجه آموزش و پرورش از مصارف عمومی دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۵ و قانون بودجه ۱۴۰۴

یکصد ریال

تغییر			۱۴۰۴			۱۴۰۵			عنوان
جمع کل	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای	جمع کل اعتبارات	تملك‌دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای	جمع کل اعتبارات	تملك‌دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای	
+۱۰/۵۸	-۱۹/۸۱	+۲۳/۹۸	۵۳,۸۴۴,۵۵۰,۰۰۰	۱۶,۴۸۳,۰۱۷,۴۰۴	۳۷,۳۶۱,۵۳۲,۵۹۶	۵۹,۵۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۳,۲۱۸,۳۵۵,۵۵۱	۴۶,۳۲۱,۶۴۴,۴۴۹	منابع عمومی دولت
+۲۵/۶۱	+۲۹/۴۱	+۲۵/۳۰	۴,۶۷۰,۱۹۸,۹۱۷	۳۵۸,۱۵۳,۷۱۶	۴,۳۱۲,۰۴۵,۲۰۱	۵,۸۶۶,۳۹۴,۸۶۷	۴۶۳,۴۷۳,۳۹۵	۵,۴۰۲,۹۲۱,۴۷۲	سرجمع اعتبارات وزارت آموزش و پرورش
			۸,۶۷	۲,۱۷	۱۱,۵۴	۹,۸۵	۳,۵۱	۱۱,۶۶	سهم وزارت آموزش و پرورش از منابع عمومی دولت

پیوست ۴. اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۵

یکصد ریال

عنوان	جدول ۷-ب			مابه‌تفاوت جدول پیوست	درآمد استانی (جدول ۵)	اعتبارات جدول ۱۲	طرح‌های استانی	متفرقه (جدول ۹)	جمع اعتبارات در لایحه ۱۴۰۵	
	هزینه‌ای	تملك دارایی	جمع کل						هزینه‌ای	تملك دارایی
ستاد وزارت آموزش و پرورش (با تجميع ردیف‌ها)	۸۹,۳۰۹,۰۰۰	۳۹,۱۷۹,۰۰۰	۱۲۸,۴۸۸,۰۰۰	۹,۹۹۹,۹۹۰	--	۳,۵۰۰,۰۰۰	--	--	۹۲,۸۰۹,۰۰۰	۴۹,۱۷۸,۹۹۰
ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها	۴,۰۲۷,۰۶۰,۰۰۰	--	۴,۰۲۷,۰۶۰,۰۰۰	--	۱۷۱,۸۵۰,۰۰۰	--	۵,۵۲۰,۰۰۰	--	۴,۱۹۸,۹۱۰,۰۰۰	۵,۵۲۰,۰۰۰
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۵۶,۸۴۷,۰۰۰	۱,۰۸۰,۰۰۰	۵۷,۹۲۷,۰۰۰	--	--	--	--	--	۵۶,۸۴۷,۰۰۰	۱,۰۸۰,۰۰۰
کمک به تأمین سرانه دانش‌آموزی و حمایت و ارتقای پوشش تحصیلی افراد لازم‌التعلیم	۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰	--	۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰	--	--	--	--	--	۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰	--
سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان	۵۰,۸۰۰,۰۰۰	۳۷۰,۰۰۰	۵۰,۴۵۰,۰۰۰	--	--	--	--	--	۵۰,۸۰۰,۰۰۰	۳۷۰,۰۰۰
فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	--	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	--	--	--	--	--	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	--
کمک به صندوق ذخیره فرهنگیان پس از تصویب اساسنامه	۱۰۰,۰۰۰	--	۱۰۰,۰۰۰	--	--	--	--	--	۱۰۰,۰۰۰	--
دانشگاه شهید رجایی	۹,۸۶۰,۵۵۰	۸,۰۰۰,۰۰۰	۱۷,۸۶۰,۵۵۰	--	--	--	--	--	۹,۸۶۰,۵۵۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
باشگاه دانش‌پژوهان جوان	۲,۱۵۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۲,۲۵۰,۰۰۰	--	--	--	--	--	۲,۱۵۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰
بهداشت، سلامت و تربیت‌بدنی مدارس	۱۵,۴۵۰,۰۰۰	--	۱۵,۴۵۰,۰۰۰	--	--	--	--	--	۱۵,۴۵۰,۰۰۰	--
سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۲,۷۰۰,۰۰۰	۲۴۴,۵۷۶,۴۳۵	۲۴۷,۲۷۶,۴۳۵	۱۱۷,۲۹۹,۹۷۰	--	--	--	--	۲,۷۰۰,۰۰۰	۳۶۱,۸۷۶,۴۰۵
دانشگاه فرهنگیان	۱۵۰,۸۶۸,۶۸۲	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۸۰,۸۶۸,۶۸۲	--	--	--	--	--	۱۵۰,۸۶۸,۶۸۲	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۱۵,۸۴۶,۲۴۰	۵,۴۰۰,۰۰۰	۲۱,۲۴۶,۲۴۰	--	--	--	--	--	۱۵,۸۴۶,۲۴۰	۵,۴۰۰,۰۰۰
شرکت سهامی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱,۹۴۸,۰۰۰	۱۶,۹۴۸,۰۰۰	۸۰۰,۰۰۰	--	--	--	--	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱,۹۴۸,۰۰۰
طرح تغذیه رایگان دانش‌آموزان در مدارس ابتدایی دولتی	--	--	--	--	--	--	--	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	--
پاداش پایان خدمت بازنشستگان	--	--	--	--	--	--	--	۴۸۵,۰۰۰,۰۰۰	۴۸۵,۰۰۰,۰۰۰	--
تأمین سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان و پیشگیری و مقابله بهنگام و مؤثر با آسیب‌های اجتماعی (نماد)	--	--	--	--	--	--	--	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	--
وزارت آموزش و پرورش - مؤسسه منادی تربیت	--	--	--	--	--	--	--	۳۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	--
اعتبار افزایش رتبه‌های جدید در اجرای قانون رتبه‌بندی معلمان	--	--	--	--	--	--	--	۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰	--
جمع	۴,۵۶۲,۲۷۱,۴۷۰	۳۲۹,۸۵۳,۴۳۰	۴,۸۹۲,۱۲۴,۹۰۰	۱۲۸,۰۹۹,۹۶۰	۱۷۱,۸۵۰,۰۰۰	۳,۵۰۰,۰۰۰	۵,۵۲۰,۰۰۰	۶۶۵,۳۰۰,۰۰۰	۵,۴۰۲,۹۲۱,۴۷۰	۴۶۳,۴۷۳,۳۹۰
	۲	۵	۷	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۵

ای وزارت آموزش و پرورش بر مبنای قانون بودجه سال ۱۴۰۴

یکصد ریال‌های سرمایه‌ای و تملک دارایی‌پیوست ۵. اعتبارات ابلاغی هزینه

ابلاغی ۱۴۰۴			عنوان
جمع کل	تملك دارایی	هزینه‌ای	
۴۰.۲۸۰.۷۵.۴۴۷	۳۸۲.۶۷۳.۹۸۴	۳.۶۴۵.۴۰۱.۴۶۳	وزارت آموزش و پرورش
۷۹.۶۱۱.۲۶۸	۱۸.۰۸۹.۷۴۳	۶۱.۵۲۱.۵۲۵	ستاد وزارت آموزش و پرورش
۲۶۱.۵۰۰	۱۹.۰۰۰	۲۴۲.۵۰۰	دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش
۳.۳۲۲.۶۵۵.۰۰۰	۴۲.۹۰۵.۰۰۰	۳.۲۷۹.۷۵۰.۰۰۰	ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها
۳۵.۵۸۰.۸۰۰	۲۰۷.۳۰۰	۳۵.۳۷۳.۵۰۰	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
۱۰۶.۷۰۰.۰۰۰	-	۱۰۶.۷۰۰.۰۰۰	کمک به تأمین سرانه دانش‌آموزی و حمایت و ارتقای پوشش تحصیلی افراد لازم‌التعلیم
۳.۳۵۸.۵۵۹	۵۷۶.۶۰۰	۲.۷۸۱.۹۵۹	سازمان مدارس غیردولتی و مرکز توسعه مشارکت‌های مردمی
۴.۱۵۷.۷۹۹	۲۶۸.۱۰۰	۳.۸۸۹.۶۹۹	سازمان ملی پرورش استعداد‌های درخشان
۱۱.۳۹۷.۴۹۹	-	۱۱.۳۹۷.۴۹۹	فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان
۱۸۸.۰۰۰	-	۱۸۸.۰۰۰	کمک به صندوق ذخیره فرهنگیان پس از تصویب اساسنامه
۱۲.۶۷۳.۲۹۹	۴.۵۹۳.۲۰۰	۸.۰۸۰.۰۹۹	دانشگاه شهید رجایی
۱.۸۳۲.۷۰۰	۲۸.۵۰۰	۱.۸۰۴.۲۰۰	باشگاه دانش‌پژوهان جوان
۲۹۵.۸۵۰	-	۲۹۵.۸۵۰	سنجش، ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش
۱۸.۳۳۴.۹۹۸	-	۱۸.۳۳۴.۹۹۸	بهداشت، سلامت و تربیت‌بدنی مدارس
۳.۳۹۵.۰۰۰	-	۳.۳۹۵.۰۰۰	خرید خدمات آموزش عمومی و برون‌سپاری در آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و کار و دانش
۸.۲۷۴.۶۲۲	-	۸.۲۷۴.۶۲۲	اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
۲.۵۱۸.۳۰۶	۳۸۵.۹۵۰	۲.۱۳۲.۳۵۶	سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک
۲۹۵.۱۵۸.۳۱۱	۲۹۲.۵۷۸.۱۱۱	۲.۵۸۰.۲۰۰	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور
۸۹.۲۰۳.۹۹۹	۱۹.۱۷۰.۰۰۰	۷۰.۰۳۳.۹۹۹	دانشگاه فرهنگیان
۱۳.۹۴۰.۲۱۶	۲.۳۳۲.۴۰۰	۱۱.۶۰۷.۸۱۶	سازمان آموزش و پرورش استثنایی
۸۱.۴۸۰	-	۸۱.۴۸۰	پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش
۴.۲۷۰.۴۱۱	۱۳۸.۲۵۰	۴.۱۳۲.۱۶۱	نهضت سوادآموزی
۱۴.۱۸۵.۸۳۰	۱.۳۸۱.۸۳۰	۱۲.۸۰۴.۰۰۰	شرکت سهامی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

گزیده سیاستی

اعتبارات آموزش و پرورش در سال ۱۴۰۵ با رشد ۲۵/۶۱ درصد به ۵۸۷ هزار میلیارد تومان رسیده که ۹/۸۶ درصد از بودجه عمومی دولت است. کم‌برآوردی منابع حاصل از برنامه هفتم پیشرفت (عوارض گاز و ۰/۲ درصد از مالیات بر ارزش افزوده) از مشکلات لایحه بودجه در این حوزه است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir